

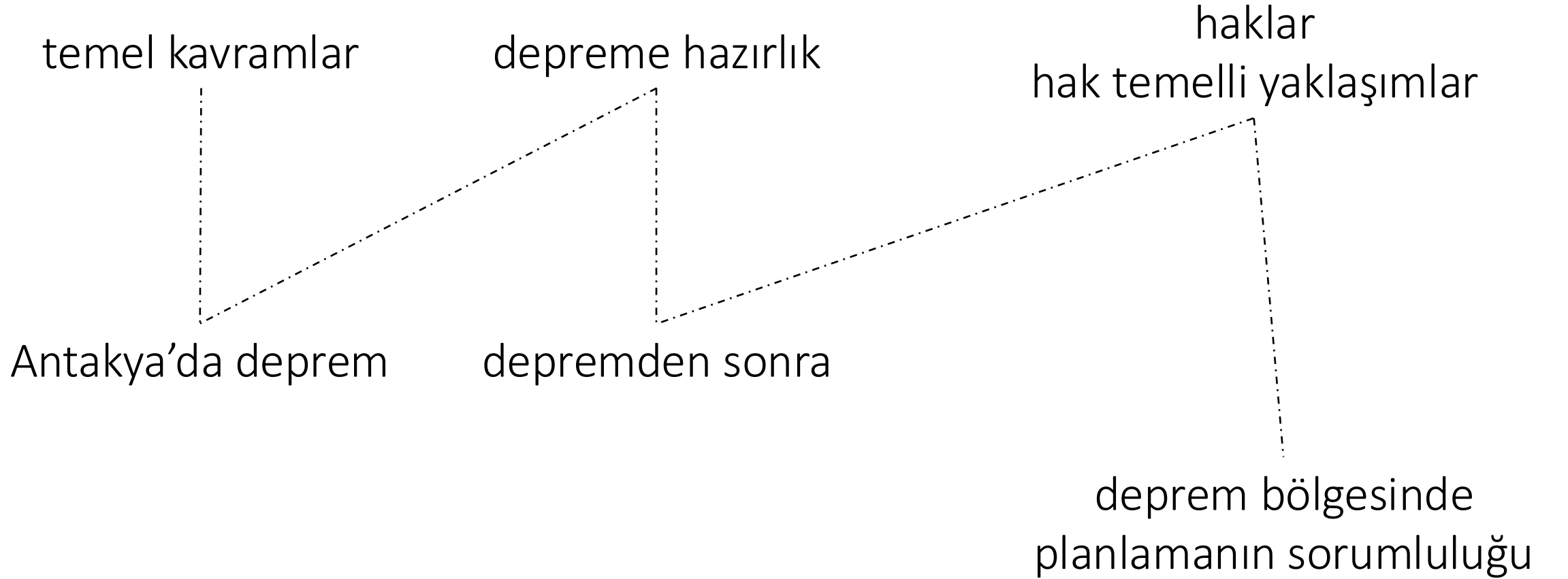

Deprem ve planlama ekseninde
geçmişten bugüne Antakya

Tuğçe Tezer, MSGSÜ
Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği
9 Ocak 2025, Ankara

Deprem ve planlama ekseninde geçmişten bugüne Antakya

Temel kavramlar

deprem

afet

tehlike - risk - zarar görülebilirlik

kırılganlık

afete dirençli kent

afet (*disaster*) : insanlar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar ortaya çıkaran, insanın normal yaşantısını ve eylemlerini durduracak veya kesintiye uğratacak, imkânların yetersiz kaldığı olaylar

Temel kavramlar

deprem

afet

tehlike - risk - zarar görebilirlik
kırılganlık
afete dirençli kent

Fay hattı : **tehlike**

İstanbul'un üzerinde kurulu olması : **maruziyet**

Bazı binaların dayanıksız oluşu : **zarar görebilirlik**

tüm bunların birlikte yarattığı durum : **risk**

tehlike (hazard) : var olan tehdit

maruziyet (exposure) : tehlike gerçekleştiğinde kimin ya da neyin orada olduğu

zarar görebilirlik (vulnerability) : tehlikenin gerçekleşmesi hâlinde, maruz kalan şeyin ne kadar zarar göreceği, etkileneceği

risk (risk) : tehlikenin gerçekleşme olasılığı, maruz kalma durumu ve olası etkisi

Temel kavramlar

deprem

afet

tehlike - risk - zarar görebilirlik

kırılganlık

afete dirençli kent

kırılganlık (*fragility*) :

çok boyutlu ve karmaşık bir kavram. kentin tehlikeye maruz kalma derecesini, duyarlılığını ve baş edebilme kapasitesini etkileyen demografik, sosyo-ekonomik, fiziksel, çevresel ve kurumsal özelliklerine göre belirlenir.

Temel kavramlar

deprem

afet

tehlike - risk - zarar görebilirlik

kırılganlık

afete dirençli kent

afete dirençli kent (*disaster resilient city*) :

* bir doğal afet öncesinde, sırasında ve sonrasında gerekli kaynakların sağlanabildiği ve kendi kendini düzenleme yeteneğine sahip olan, afet sonrasında temel hizmetlerini hızlı bir şekilde onarabilecek ve bunun yanı sıra sosyal, kurumsal ve ekonomik faaliyetlerini devam ettirebilecek olan kent.

* hiçbir kriz veya riske maruz kalmayan değil, her ne sebeple olursa olsun beklenmedik biçimde ortaya çıkan durumlar karşısında hazırlıklı olan ve rasyonel çözümler üretebilen kent.

Antakya'da deprem

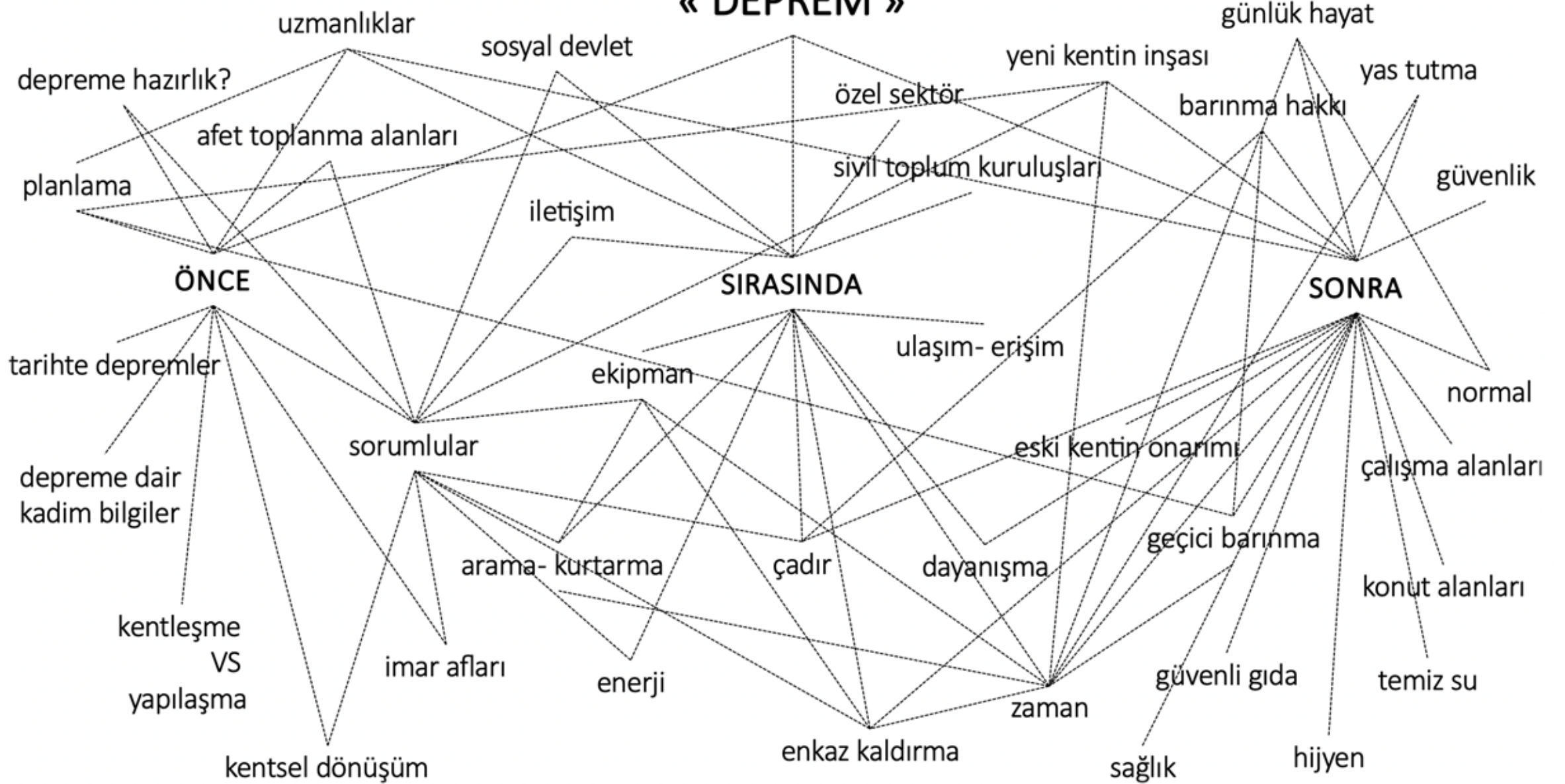

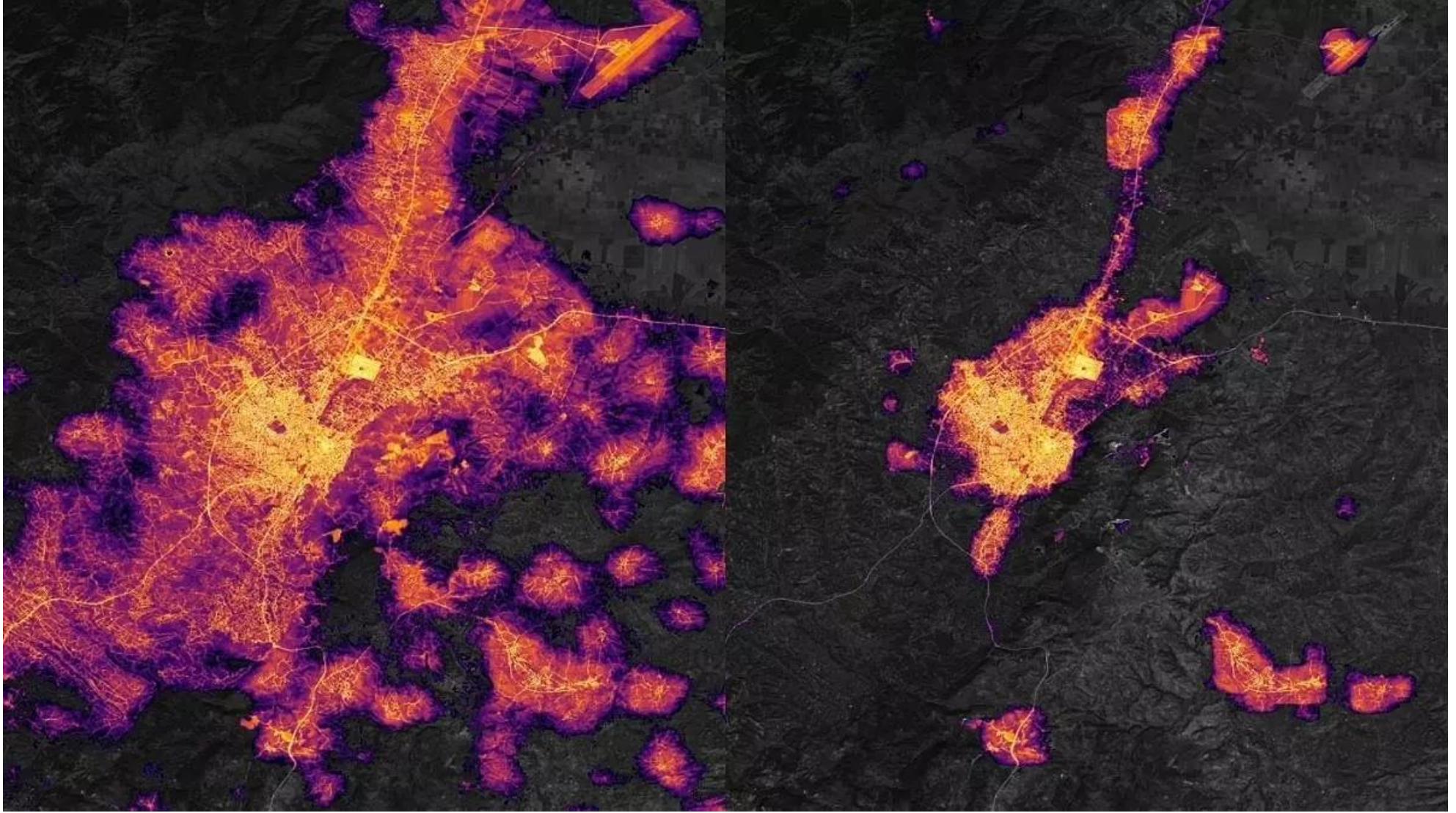
Doğa olayı

Doğal afet

« DEPREM »

Antakya'nın 6 Şubat 2023 depremleri öncesi ve sonrası kızılötesi uydu görüntüleri, NASA, 2023.

Tablo 2. İl Bazında Hasar Tespit Raporu (6 Mart 2023)

İl	Toplam Acil+Ağır+Yıkık Konut Sayısı	Orta Hasarlı Konut Sayısı	Az Hasarlı Konut Sayısı
Adana	2.952	11.768	71.072
Adıyaman	56.256	18.715	72.729
Diyarbakır	8.602	11.209	113.223
Elazığ	10.156	15.22	31.151
Gaziantep	29.155	20.251	236.497
Kahramanmaraş	99.326	17.887	161.137
Malatya	71.519	12.801	107.765
Hatay	215.255	25.957	189.317
Kilis	2.514	1.303	27.969
Osmaniye	16.111	4.122	69.466
Şanlıurfa	6.163	6.041	199.401
Bölge Toplamı	518.009	131.577	1.279.727

Kaynak: ÇİŞDİB

(Kaynak: T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2023 Kahramanmaraş ve Hatay Depremleri Raporu, 2023)

Depremden önce Hatay'daki konut sayısı: 357.467 adet

Depreme hazırlık

Antakya'da
Depreme hazırlık ?

Afet toplanma alanları

Yapılaşma VS Kentleşme

Barınma hakkı

İmar afları

Kentsel dönüşüm

Şehir Planlama

Uygulama

Doğal alanlar

Denetim - Yapı denetimi

Afet toplanma alanları **Büyük ölçüde yapılaşmış durumda.**

Yapılaşma VS Kentleşme **Aynı şey değil.**

Barınma hakkı **Madde 36. Herkes temel insani gereksinimlerini karşılayabilecek, insan haysiyetine yakışır biçimde konut ve barınma hakkına sahiptir.**

İmar afları **2018-2021 arasında Hatay'da 56 bin başvuru.**

Kentsel dönüşüm **Gerçekleşmedi.**

Şehir Planlama **Kağıt üzerinde.**

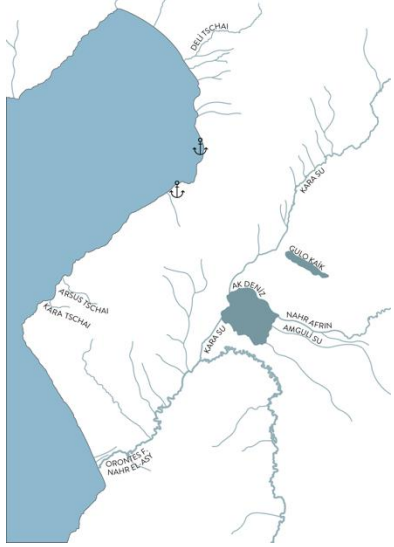
Uygulama **İhmaller silsilesi.**

Doğal alanlar **Tahrip edildi.**

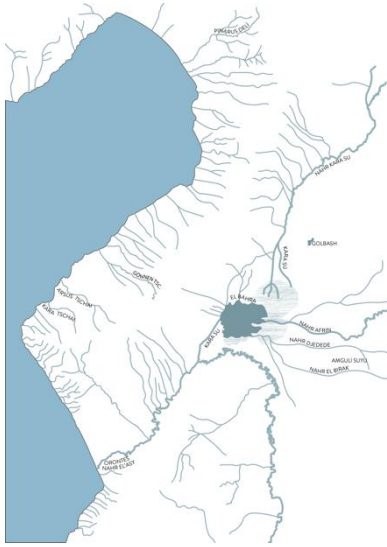
Denetim - Yapı denetimi **?**

1 Amik Gölü'nden Hatay Havalimanı'na

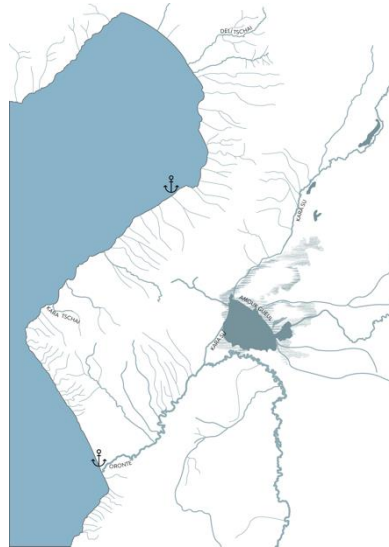

1844 yılı Kiepert ve Moltke'nin haritası
(TBMM Harita Arşivi, 2016)

1911 tarihli Kiepert'in Adana Haritası
(Milli Kütüphane, 2016)

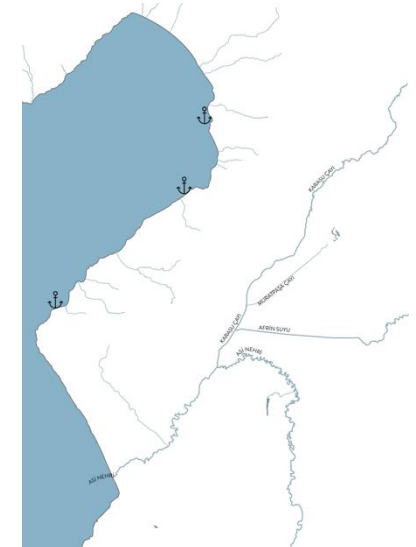
1937 tarihli Antioche Fransız haritası
(IFEA Arşivi, 2016)

1975 tarihli Hatay haritası
(TBMM Harita Arşivi, 2016)

1987 ve 1995 tarihli Harita Genel Müdürlüğü haritası
(HGM, 2016)

2018 tarihli hava fotoğrafı
(Google Earth)

1948, Amik ovası ve Amik gölü

2000'ler, Amik ovası ve Amik gölü

Amik Gölü'nün kurutulması (1975)

- Nehir kollarının kanala dönüşmesi.
- Amik Ovası
 - tarım alanları,
 - Hatay Havalimanı, 2007,
 - ticaret yapıları,
 - Hatay Devlet Hastanesi
- Yoğun yağış, gölün kurutulmasıyla oluşan ovanın, işlev alanlarının sular altında kalması.

Amik Ovası?

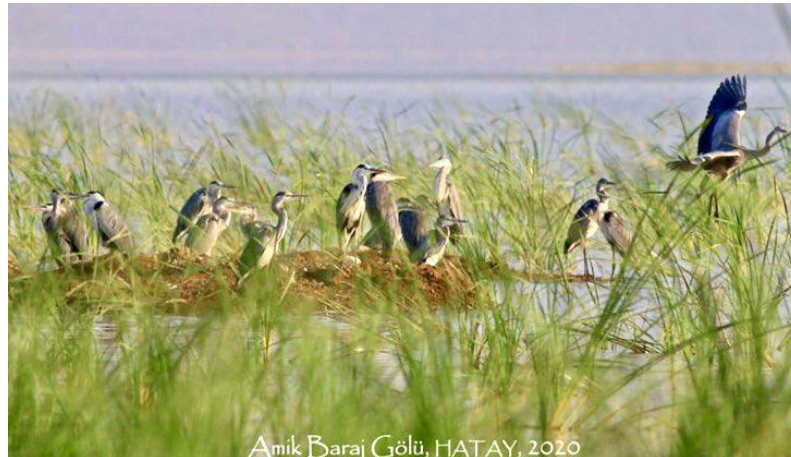
Tezer, 2019

Fotoğraflar: Antakya Gazetesi, 23.12.2021

Amik Kuş Cenneti, Hatay, 26.09.2020

Amik Baraj Gölü, HATAY, 2020

Amik Baraj Gölü, HATAY, 2020

Fotoğraflar: Hatay Ticaret ve Sanayi Odası, 2020

Amik Gölü'nden Hatay Havalimanı'na

Tezer, 2019

1975 tarihli Hatay haritası

Hatay Havalimanı'nın Yer Seçimi

HATAY HAVAALANI'NİN JEOMORFOLOJİK ÖZELLİKLER VE DOĞAL RİSK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Emre ÖZŞAHİN

ÖZET

Bu çalışmada Hatay ilinin merkezini oluşturan Antakya'ya yaklaşık 25 km uzaklıkta yapılmış Hatay Havaalanını etkileyebilecek doğal riskler açıklanacaktır. 2.67 km²lik bir alanda yayılış gösteren hava limanı Amik Gölünün kurutulmadan önceki göl sınırları içine yapılmıştır. Ancak jeomorfolojik özelliklerin göz ardı edilerek bilinçsiz bir şekilde yapılan bu limanda daha sonraki yıllarda bazı doğal riskler oluşmuş veya oluşabilecektir. Bu çalışmada da Havaalanı ve çevresini etkileyen veya etkileyebilecek doğal riskler açıklanacak ve ortaya çıkan veya çıkabilecek sorunlar coğrafi bir bakış açısıyla irdelenip, tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Havaalanı, Gölalanı, Doğal riskler, Jeomorfolojik problemler, Antakya (HATAY).

3. 3. 2. Deprem Riski

Afrika ve Arabistan levhalarının kuzeye yönlü hareketleri, Anadolu levhasının kuzey-güney yönünde sıkışmasına neden olmaktadır. Başlangıçta doğu-batı uzanımlı kıvrım ve bindirmelerle karşılanan bu sıkışma, Üst Miyosen'de artık bindirme ve kıvrımlarla karşılanamaz hale gelmiş ve yanal atımlı faylanmalarla telafi edilmiştir. Böylece sağ yönlü Kuzey Anadolu Fayı ile sol yönlü Doğu Anadolu ve Ölü Deniz Fayları oluşmuştur (Şengör, 1980; Özdemir ve İnceöz, 2003; Korkmaz, 2006). Bu fay hatlarının karşılaşma noktası olarak bazı araştırmacılar Maraş ve Gölbaşı arasında kalan bölge (Maraş Üçlü Eklem Bölgesi) olduğu düşünürken (McKenzie, 1972; Dewey vd., 1973; Jackson ve McKenzie, 1984; Şengör vd., 1985; Gülen vd., 1987; Karıç ve Kozlu, 1990; Kempler ve Garfunkel, 1994; Chorowics vd., 1994; Sezgin vd., 2002), özellikle son yapılan bazı detaylı çalışmalarda da bu üçlü kavşak noktasının Amik ovasının bulunduğu alan olduğu görülmüştür (Yılmaz vd., 2006; Öner ve Ünlügenç, 1998). İşte bütün bu bulgulardan yola çıkarak havaalanının bulunduğu sahanın tektonik açıdan Ölü Deniz Fayı, Karasu Fayı ve Kıbrıs-Antakya Fayı'nın karşılaştığı noktada olduğu söylenebilir. Alanın coğrafi konumunun ortaya çıkardığı bu durum, deprem riskini arttırmaktadır. Bu nedenle havaalanı birinci dereceden deprem riski olan bir bölgede yer almaktadır.

Yine havaalanının jeomorfolojik açıdan uygun bir alana kurulmaması, sel ve taşkın riskini arttırmaktadır. Bu durum havaalanı yapılmadan da birçok tartışmaya neden olmuştur. Bu tartışmalar neticesinde Devlet Su İşleri bir rapor hazırlamıştır.

Bu raporda; "Havaalanı için seçilen yerin, güney ucu 77,52 m kotu, kuzeydoğu ucu 78,18 m kotu civarındadır. Eski Amik Gölü'nün normal su kotu ise 80,50 m'dir. 2003 yılının Mart ayında Amik Ovası'na çok fazla yağışın düşmesi ve aynı dönemde Suriye'deki baraj kapaklarının açılması sonucunda yaşanan taşkında su maksimum 80,40 m kotuna yükselmiştir. Havaalanı pist seviyesinin ise 81,00 m kotunda olması nedeniyle en fazla taşkın olduğu dönemde dahi bu saha su altında kalmayacaktır (DSİ, 2004)" (Varnacı, 2008) şeklinde bilimsel açıdan oldukça yanlış bir açıklamada bulunulmuştur. Ayrıca bu açıklamayı 2009 yılının Aralık ayında yaşanan taşkın ve sel sonrası görülen su basması olayı da adeta doğal bir tepki olarak yalanlamaktadır.

Emre Özşahin, 2010, «Hatay Havaalanının Jeomorfolojik Özellikler ve Doğal Risk Açısından Değerlendirilmesi» makalesi

Depremden Sonra Hatay Havalimanı

Birgün Gazetesi, 07.02.2023

Yenişafak, 06.02.2023

2 Asi Nehri'nden su kanalına

Antakya'da doğal yapının unsurları

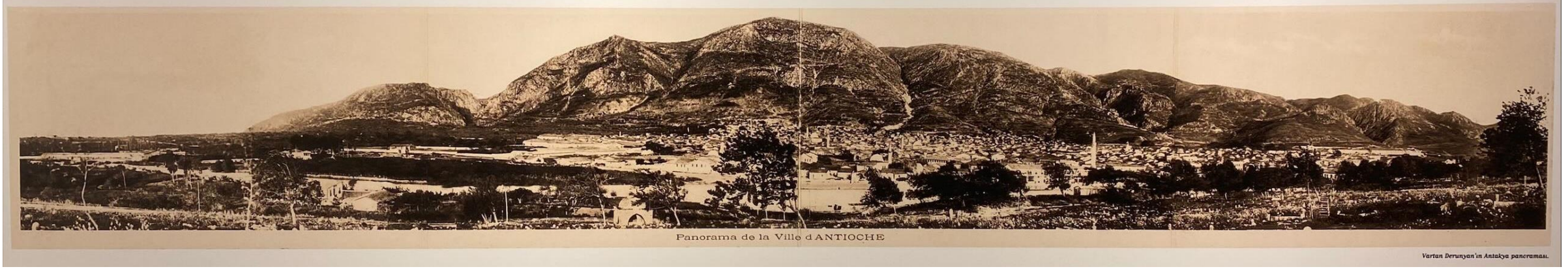

ova

su

dađ

Habib-i Neccar Dağı ve Antakya'nın Sokak Dokusu: Su sistemi

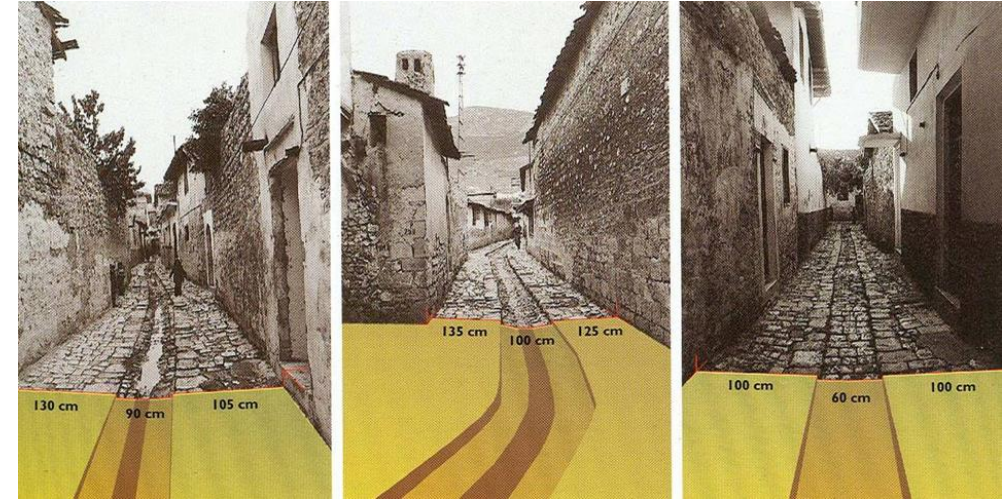
«Yüz yıl önce Antakya, İskenderun, Musa Dağı» sergisi, 2023

1973 yılı

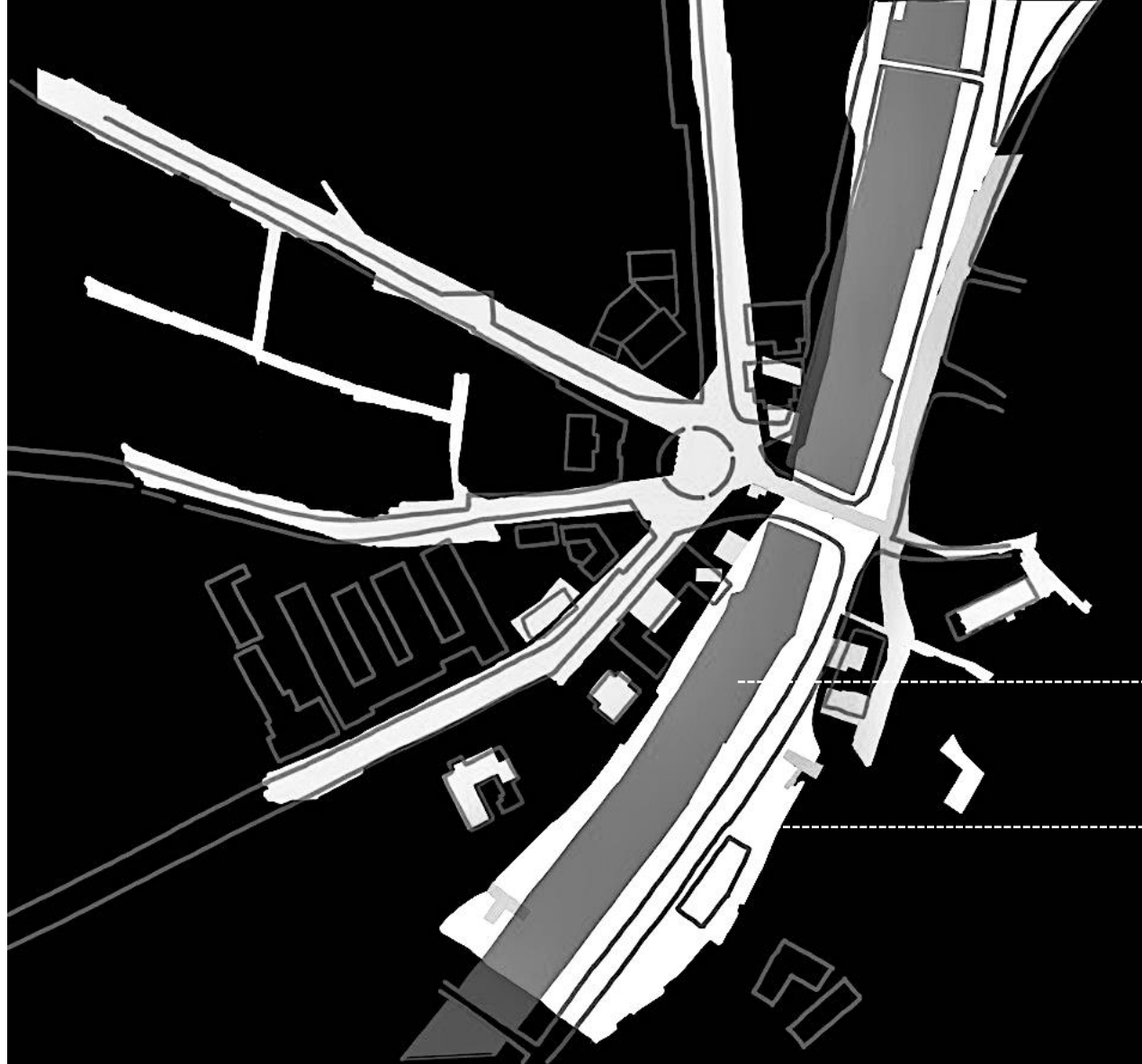

1915, Antakya sokakları

Eski Antakya, yol kesitleri (Roma yolu izleri)

Asi Nehri'nden su kanalına

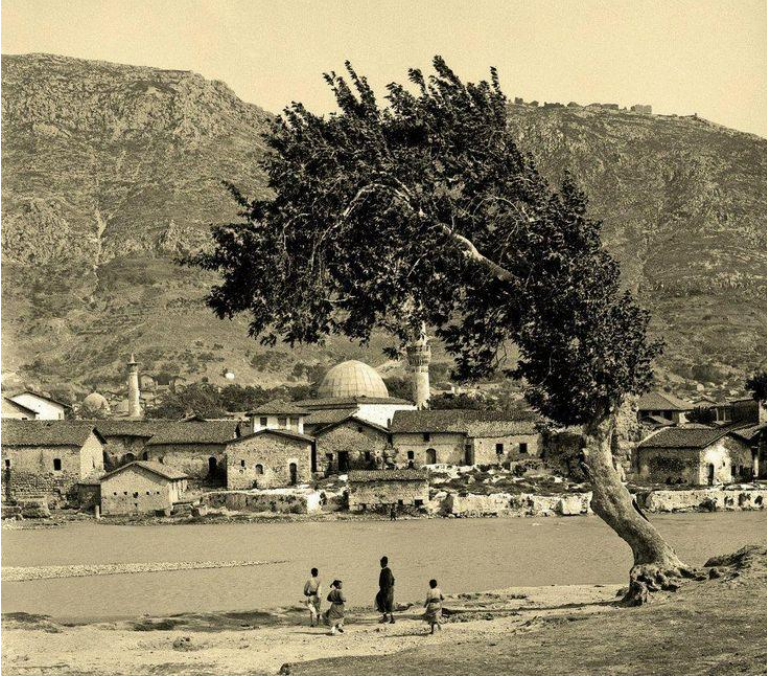
1930-2021 Asi Nehri
Karşılaştırması

(Fransız Kadastral Haritası
ve Güncel Hava Fotoğrafı)

2021 yılında Asi Nehri

1930 yılında Asi Nehri

Asi Nehri'nden su kanalına | Asi Nehri'yle ilişkinin değişimi

1898 yılında Antakya

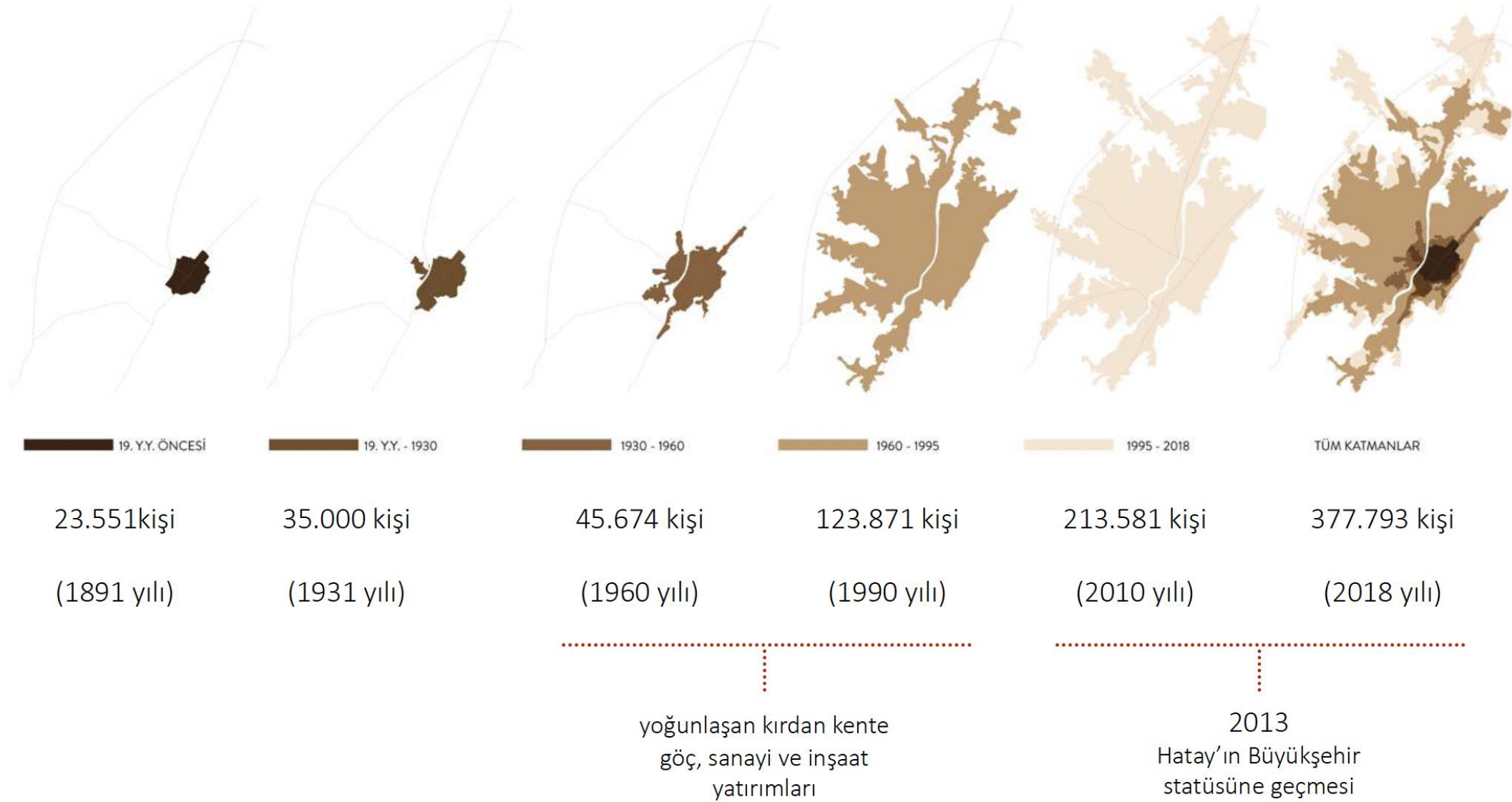
2000'ler

2021

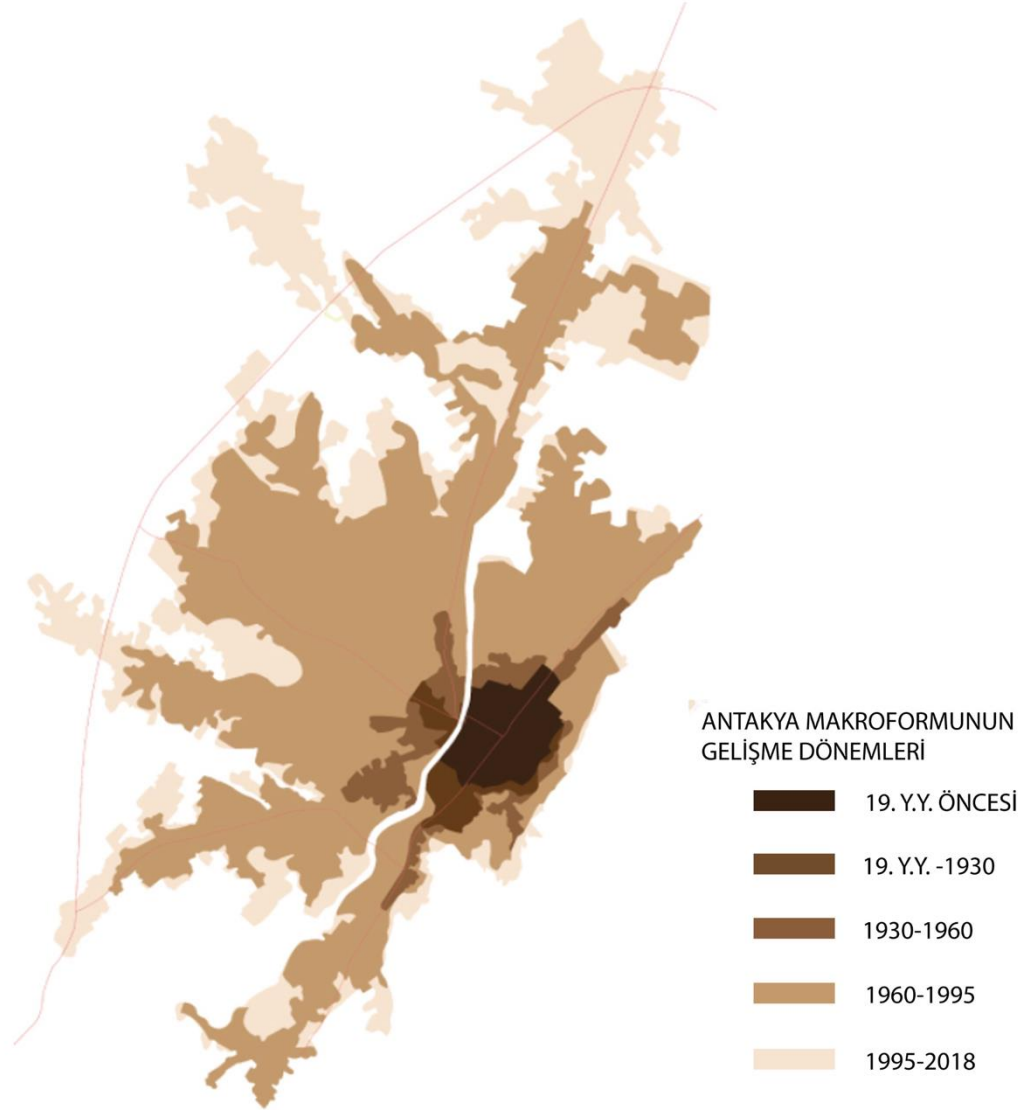
3 Kent formu ve depremsellik

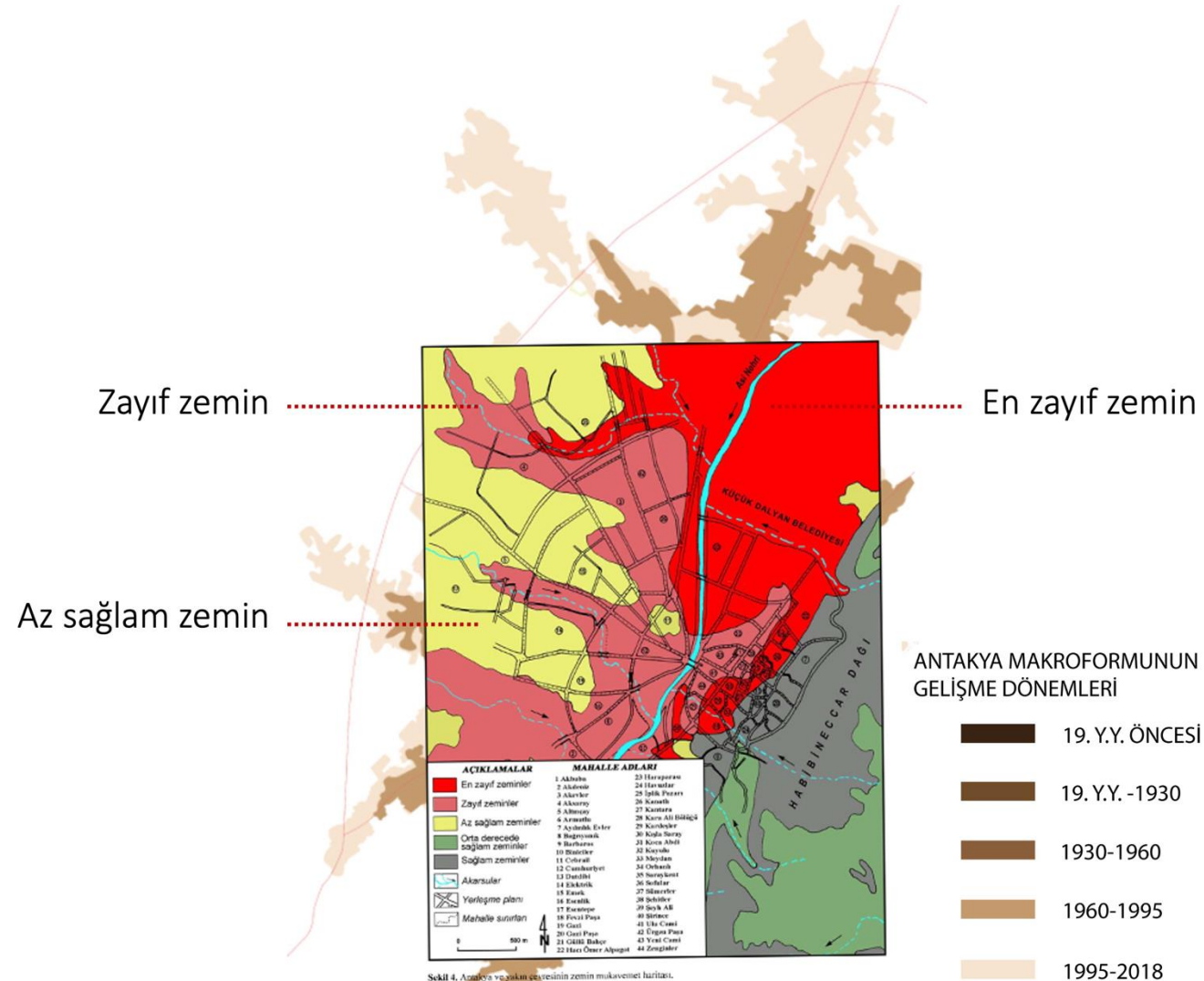

(Tezer, 2019, Yerleşme Tarihi Çalışmaları İçin Bir Çerçeve: Antakya Örneği, Doktora Tezi, MSGSÜ Şehircilik Doktora Programı)

Kent Formu

Kent Formu ve Depremsellik

Şekil 4. Antakya yöresinin zemin mukavemet haritası.

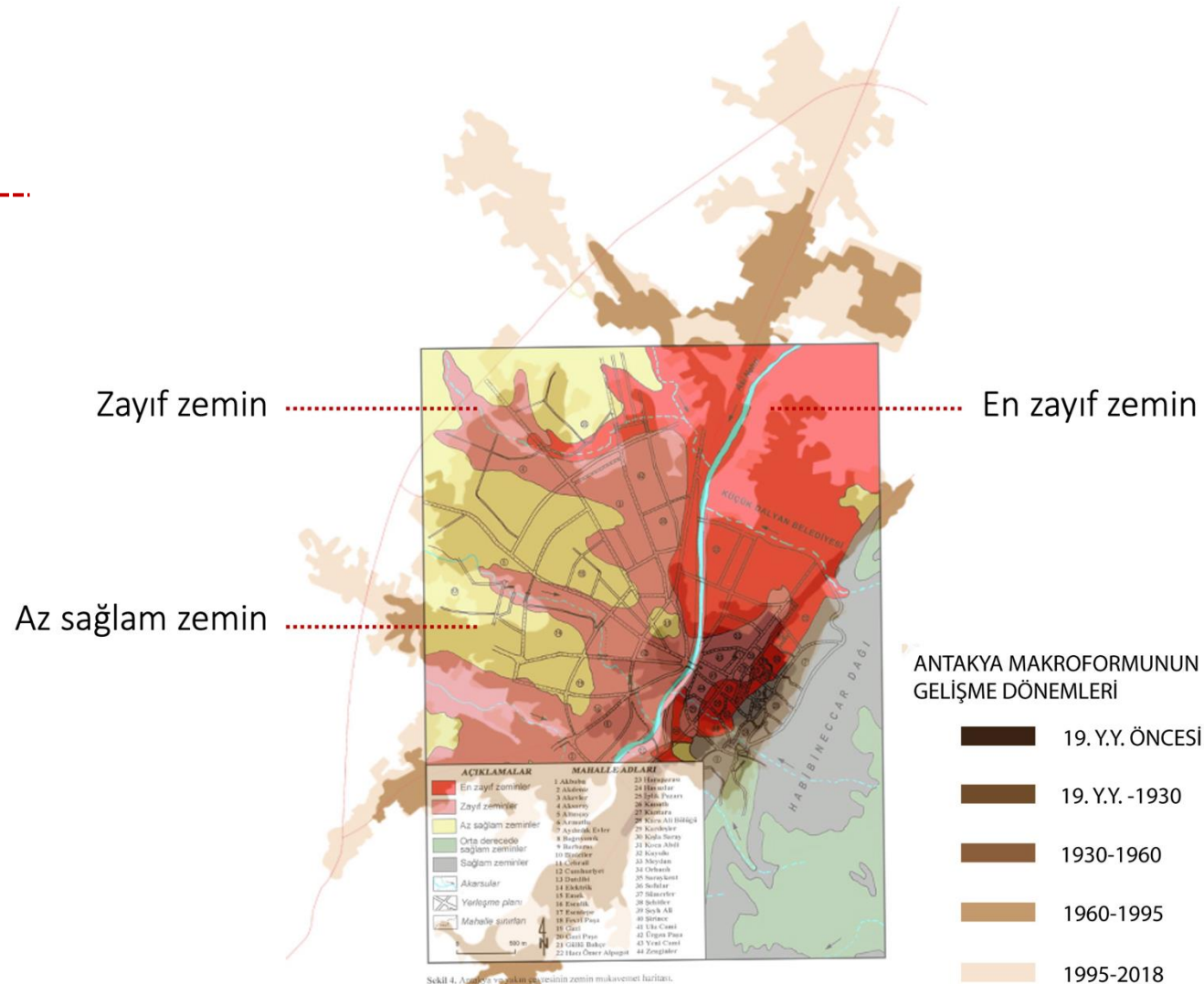
(Korkmaz, 2006, Antakya'nın Zemin mukavemet haritası)

(Tezer, 2019, Yerleşme Tarihi Çalışmaları İçin Bir Çerçeve: Antakya Örneği, Doktora Tezi, MSGSÜ Şehircilik Doktora Programı)

Peki, en zayıf, zayıf ve az sağlam zemin olması, üzerine bina inşa edilememesi anlamına gelir mi?

Hayır, gerekli önlemler alınarak inşa edilmesi gerektiği anlamına gelir.

Kent Formu ve Depremsellik

Şekil 4. Antakya'nın gelişiminin zemin mukavemet haritası.

(Korkmaz, 2006, Antakya'nın Zemin mukavemet haritası)

(Tezer, 2019, Yerleşme Tarihi Çalışmaları İçin Bir Çerçeve: Antakya Örneği, Doktora Tezi, MSGSÜ Şehircilik Doktora Programı)

4 Antakya'nın planlama geçmiři

2014 yılından önce Antakya ilçesi için 1/5000 ölçekli ve 1/1000 ölçekli planlar **Antakya İlçe Belediyesi** tarafından yapılmakta iken, çevresinde bulunan **12 ilçe, 64 belde belediyesi** için 1/1000 ölçekli imar planları 1996-2013 yılları arasında ilgili belde belediyeleri tarafından, köylere ilişkin uygulama planları ise **İl Özel İdaresi** tarafından yapılmıştır.

2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı kanun ile Hatay'da sınırları il mülki sınırları olan Büyükşehir Belediyesi kuruldu ve **2014 Türkiye yerel seçimlerinin ardından Hatay Büyükşehir Belediyesi** çalışmalarına başladı.

(2017-2020) Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin planlama faaliyetleri

- 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı (*Belde belediyelerinin planlarının birleştirilerek Çevre Düzeni Planı'nı oluşturması, Önceki planların plan kararlarının kabul edilerek ÇDP'ye işlenmesi*)
 - Mikrobölgeleme Etüt Raporları
 - 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı

(2021-2024) İlçe belediyeleri

- 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planları

Yüksek yoğunluk kararları - Yetersiz altyapı
Doğal alanların imara açılması

1/25000 ölçekli Hatay ÇDP onay tarihi: 2017
1/5000 ölçekli Antakya NİP onay tarihi: 2020
1/1000 ölçekli Antakya UIP onay tarihi: 2022
1/1000 Antakya KAİP: 2009

5 Depreme hazırlık alışmaları

Türkiye’de deprem – yapı denetimi ilişkisi (Yasal-Yönetmelikler arka plan)

2001 – 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun’un yürürlüğe girmesi ve 19 pilot ilde uygulanması

2011 – (Pilot uygulamanın tamamlanması ve) Kanunun Türkiye genelinde uygulanmaya başlanması

2018 – Kanunda yapı denetiminin daha bağımsız ve etkin çalışmasına yönelik hükümler getirilmesi

2007 – 2018 – Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği’nin, deprem sonrasında tespit edilen yeni bulgular ve ihtiyaçlar doğrultusunda iki kez güncellenmesi

2019 – (yeni) **Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği** ile yeniden yapılacak, değiştirilecek, büyütülecek resmi ve özel tüm binaların ve bina türü yapıların tamamının veya bölümlerinin deprem etkisi altında tasarımı ve yapımı ile mevcut binaların deprem etkisi altındaki performanslarının değerlendirilmesi ve güçlendirilmesi için gerekli kuralların ve asgari koşulların belirlenmesi

2019 – Bakanlar Kurulu’nun 2018/11275 sayılı **Türkiye Deprem Tehlike Haritası ve Parametre Değerleri Hakkında Kararı**’nın yayımlanması, **Türkiye Deprem Tehlike Haritası**’nın yenilenmesi

2012 – 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun’la afet riski altındaki alanlarla bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek üzere iyileştirme, tasfiye ve yenilemelere ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi

2014 – Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği’nde mekânsal planlarda afet ve jeolojik verilerin esas alınacağı hükmü Afet ve diğer kentsel risklerin yüksek olduğu yerleşmeler veya yapıları kentsel çevre için, gerekli görülmesi halinde kentsel risk analizleri veya sakinlik planlaması çalışmalarının yapılması, afet ve diğer kentsel riskler için yapılmış risk azaltıcı tedbirlerin planlarda esas alınması gerektiği yönünde düzenlemeler mevcut.

HATAY'DA KORKUNÇ DEPREM SENARYOSU:

35-40 bin kişi ölebilir

Prof. Dr. Mete Işıkkara'nın dikkat çektiği Hatay depremi için konuşan Antakya Belediye Başkanı, 7.2'lik bir depremde 35-40 bin kişinin ölebileceğini açıkladı

SERBAY MANSUROĞLU

Antakya Belediye Başkanı Lütfü Savaş, Hatay depreminde kırk bin kişi öler. Savaş, Hatay'da Van Erciş depremi büyüklüğünde bir deprem olması durumunda 35-40 bin kişinin öleceğini belirtti. Antakya Belediyesi'nin Mimarlar ve İnşaat Mühendisleri, Jeoloji Mühendisleri ile Jeofizik Mühendisleri odalarıyla birlikte gerçekleştirdiği çalışmada 7.2 büyüklüğünde bir depremin felakete yol açacağı ifade edildi. Çalıştay sonucunu açıklayan Antakya Belediye Başkanı Lütfü Savaş, SERAMAR çalışmasına dayanarak yaptıkları tahminde 35-40 bin kişinin yaşamını yitirebileceğini belirtti.

DEPREM MASTER PLANI GEREKLİ

Mimarlar Odası Hatay Şube başkanı Yaşar Coşkun çalıştayda yaptığı konuşmada ilk yapılması gerekenin Deprem Master Planı hazırlanması olduğunu kaydetti.

Türkiye gündeminde olası İstanbul depreminin konuşulmakta olduğunu oysa Antakya'da deprem riskinin İstanbul'dan daha fazla olduğunu bilim insanlarınınca da açıklandığını ifade eden Yaşar Coşkun; alınması gereken önlemlerle ilgili;

- » Deprem master planı acilen yapılmalı
- » Olası deprem senaryoları hazırlanmalı
- » Ranta açık konu olması itibarıyla her şeyin ada bazında yapılması ve yasal çerçevede kalması gerekir.
- » Kat artırımlarından korkmamalı. Ja-

NE OLMUŞTU

Van Erciş depremi sonrası gözler İstanbul'a çevrilmiş, olası İstanbul depremi tartışılmaya başlandı. Türkiye'nin deprem dedesi Prof. Dr. Mete Işıkkara ise Adana'da verdiği bir konferansta Hatay merkezli, Adana, Antep ve Mersin'i vuracak 7 ve üzerindeki bir depreme hazırlıklı olunması gerektiğini söylemişti.

ponlar; 25-30 katlı binalarda güvenle oturuyorlar. Yeterlik usulüne göre bina yapısın.

DOĞAL AFET DEĞİL, DOĞA OLAYI

Jeoloji Mühendisleri Odası Hatay Şube başkanı Metin Kızılkaya da çalıştaydaki sunumunda gözlemsel zemin etütlerine dikkat çekerek bu analizlerin bilimsel olmadığını ancak Hatay belediyelerinin büyük bölümünün bu etütleri kabul ettiğini

nlattı. Kızılkaya: Unutulmasın ki depremler doğal afet değil, doğa olaylarıdır. Bilimsel olmayan zemin etütleri dikkate alınmamalı. Zemini sağlam olmayan binaya ne kadar iyi bina yaparsanız yapın istediğiniz verimi alamazsınız.

13 BİN BİNA HER AN YIKILABİLİR

İnşaat Mühendisleri Odası Hatay Şube Başkanı Cihat Mazmanoğlu BirGün'e yaptığı açıklamada son beş yıldır SERAMAR projesi kapsamında Mustafa Kemal Üniversitesi, ODTÜ, Bauhaus Üniversitesi-Weimar ve TÜBİTAK ile deprem çalışmaları yürüttüklerini söyledi. Antakya-K.Maraş bölgesini içeren SERAMAR çalışmasının Antakya kısmında bugüne kadar 27 bin bina incelediklerini belirten Mazmanoğlu gözlemsel zemin etütlerine göre 12-13 bin binanın risk altında bulunduğunu ifade etti. Mazmanoğlu, 99 öncesi yapılan binaların deniz kumyuyla yapılmış olmasının tehlikelerine de dikkat çekti Mazmanoğlu risk altındaki binaların detaylı olarak incelenip depremden önce güçlendirilmesi ya da yıkılıp yeniden yapılması gerekiyor. Ama benim detaylı değil gözlemsel incelemelere dayanan görüşlerime göre binalar güçlendirilemez. Çoğu yıkılarak yeniden inşa edilmeli.

Hatay hazırlıklı olmalı

ANADOLU Üniversitesi (AU) Uyu ve Uzay Bilimleri Araştırma Enstitüsü Yer Bilimleri ve Mühendisliği Araştırma Birimi Koordinatörü Prof. Dr. Berkan Ecevitioğlu, bundan sonraki depremlerin, ya Kuzey Anadolu fayı üzerinden batıya doğru ilerlemesi veya Doğu Anadolu fayı üzerinde oluşmasını beklediğini söyledi.

Prof. Dr. Ecevitioğlu, AA muhabirine, bazı akademisyen ve deprem uzmanlarının Hatay'da deprem olma riskinin bulunduğu yönündeki açıklamalarını desteklediğini ifade etti.

Doğu Anadolu fayı, Ölüdeniz fayına bağlandığı için Hatay açısından risk oluşturabilir.

Bu bakımdan Hatay'ın ve yakın illerin oluşması muhtemel bu deprem için hazırlıklı olması gerekir." AU Uyu ve Uzay Bilimleri Araştırma Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Alper Çabuk da Hatay bölgesinin depreme hazırlık yapması gerektiğini, bu kapsamda Çevre ve Şehircilik Bakanlığının olası depreme karşı kentsel dönüşüm öncelikli iller arasında bu şehre öncelik tanıması gerektiğini kaydetti.

Mimarlar Odası Hatay Şube Başkanı:
«Deprem Master Planı acilen yapılmalı.»

Antakya Belediye Başkanı:
«Hatay depreminde 40 bin kişi ölür.»

DEPREM MASTER PLANI GEREKLİ

Mimarlar Odası Hatay Şube başkanı Yaşar Coşkun çalıştayda yaptığı konuşmada ilk yapılması gerekenin Deprem Master Planı hazırlanması olduğunu kaydetti.

Türkiye gündeminde olası İstanbul depreminin konuşulmakta olduğunu oysa Antakya'da deprem riskinin İstanbul'dan daha fazla olduğunu bilim insanlarınınca da açıklandığını ifade eden Yaşar Coşkun; alınması gereken önlemlerle ilgili;

- » Deprem master planı acilen yapılmalı
- » Olası deprem senaryoları hazırlanmalı
- » Ranta açık konu olması itibarıyla her şeyin ada bazında yapılması ve yasal çerçevede kalması gerekir.
- » Kat artırımlarından korkmamalı. Ja-

NE OLMUŞTU

Van Erciş depremi sonrası remi tartışılmaya başlandı. Türkiye'nin deprem dedesi Prof. Dr. Mete Işıkkara ise Adana'da verdiği bir konferansta Hatay merkezli, Adana, Antep ve Mersin'i vuracak 7 ve üzerindeki bir depreme hazırlıklı olunması gerektiğini söylemişti.

ponlar; 25-30 katlı binalarda güvenle oturuyorlar. Yeterlik usulüne göre bina yapısın.

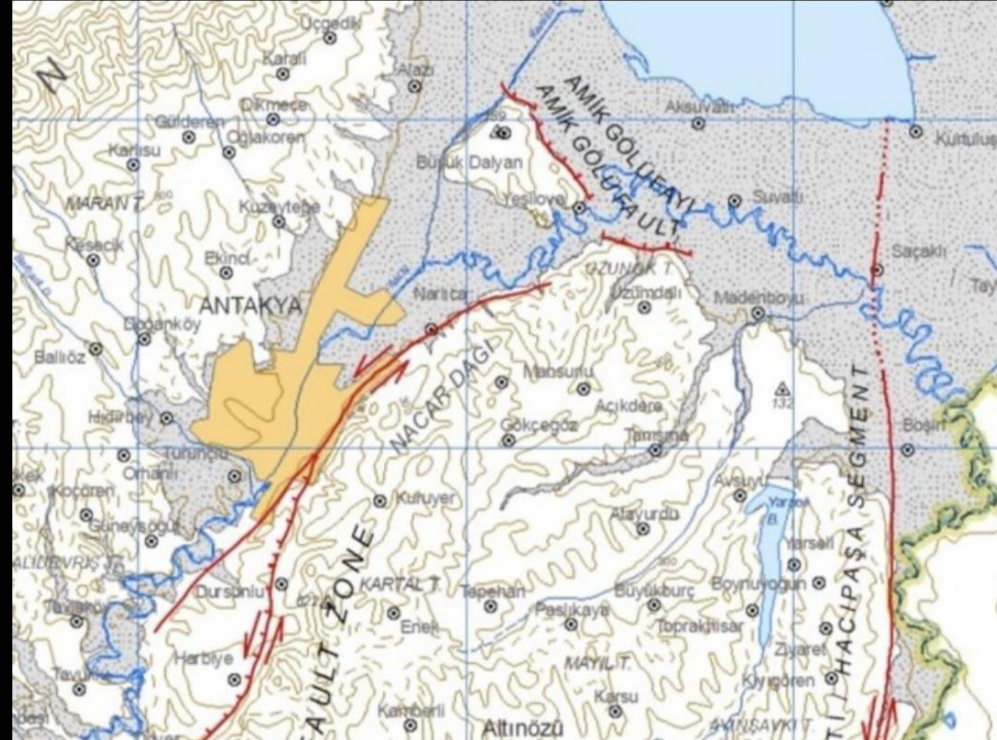
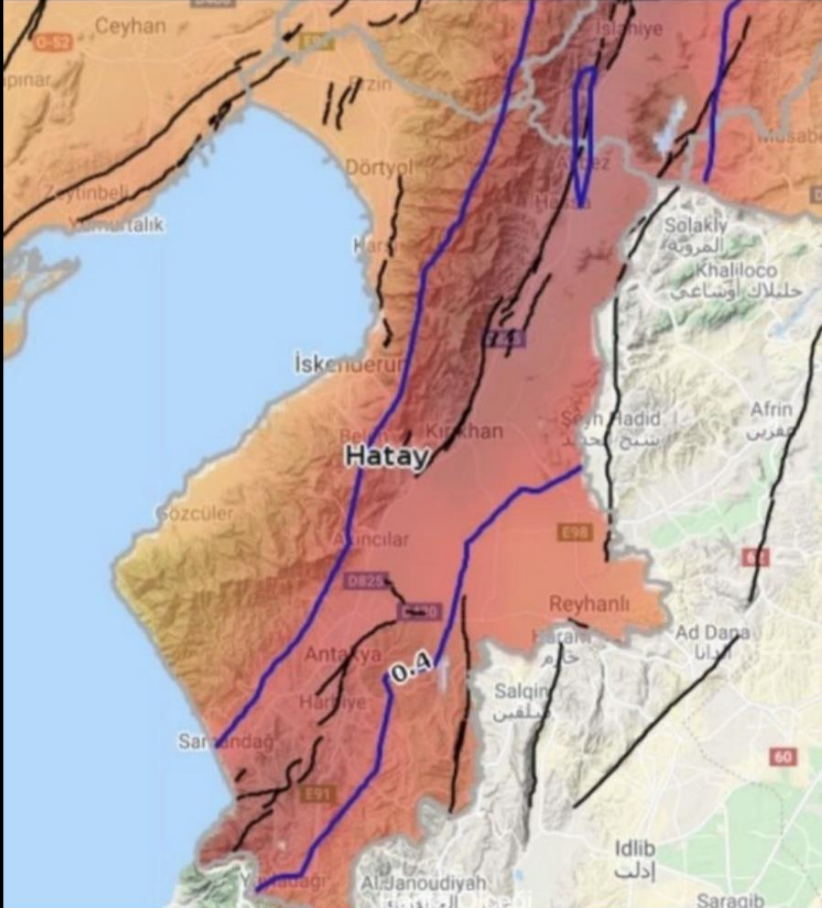
DOĞAL AFET DEĞİL, DOĞA OLAYI

Jeoloji Mühendisleri Odası Hatay Şube başkanı Metin Kızılkaya da çalıştaydaki sunumunda gözlemsel zemin etütlerine dikkat çekerek bu analizlerin bilimsel olmadığını ancak Hatay belediyelerinin büyük bölümünün bu etütleri kabul ettiğini

Antakya'nın bir deprem bölgesi olduğu gerçeği, bilmesi gereken herkes tarafından çok iyi bilinmekteydi.

2006 yılı

Hatay'daki diri fay haritaları

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası: Hatay'ın Depremselliği

jeo dergi

#GüçlüOdaGüçlüJeolojiMühendisi

TMMOB JEOLJİ MÜHENSİLERİ ODASI
FAY ÜZERİNDE YAŞAYAN İLLERİMİZ: HATAY RAPORU-6

GİRİŞ

Deprem ülkemizin bir gerçeği. Anadolu toprakları milyonlarca yıldır depremlerle sarsılmış olup gelecekte de sarsılacaktır. Günümüzün gelişen teknolojisi ve uydu verileri ile atmosfer kaynaklı afetleri büyük doğrulukla önceden bilmek artık mümkün hale gelmiştir. Ancak depremleri önceden bilecek bir teknoloji henüz mevcut değildir. Bu nedenle tüm Dünya'da kabul edilen yaklaşım deprem olacağı tahmin edilen yerlerde depremin vereceği hasarı en aza indirmek için gerekli çalışmaların yapılmasıdır. Sorun depremler değil depremlerin verdiği zararların nasıl azaltılabileceğidir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası
Fay Üzerinde Yaşayan İllerimiz: Hatay Raporu - 6

AFAD

T.C. HATAY VALİLİĞİ
İL AFET VE ACİL
DURUM MÜDÜRLÜĞÜ

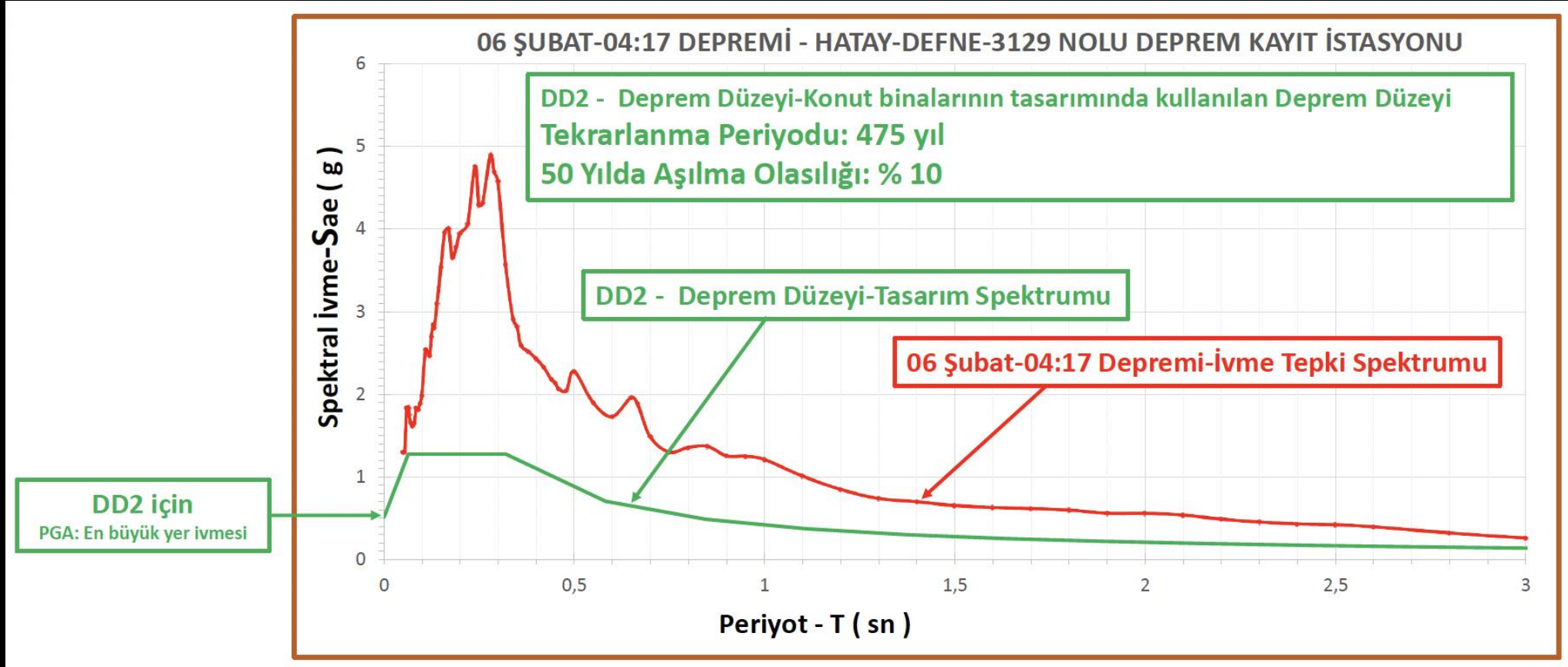
İRAP
İL AFET RISK AZALTMA PLANI

2021

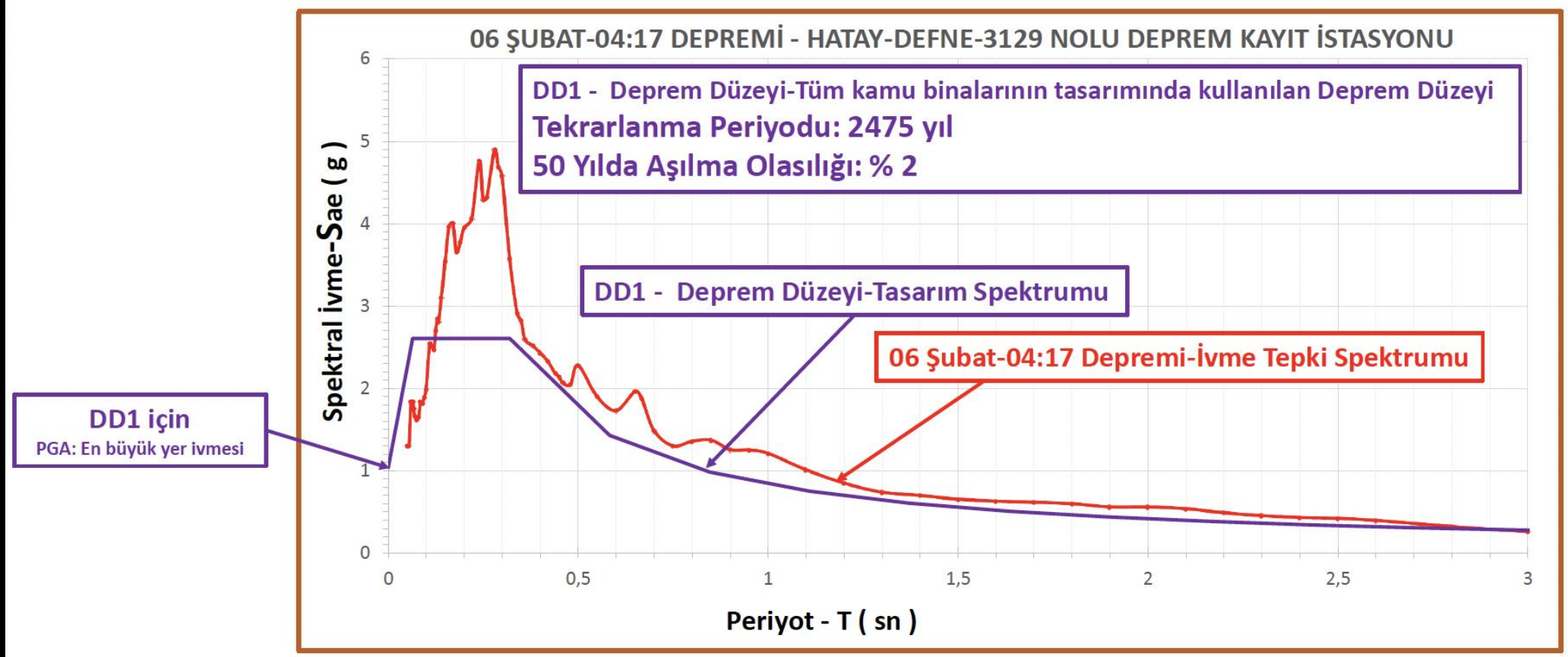
Bu plan, AFAD Planlama ve Risk Azaltma Dairesi tarafından oluşturulmuş olan İRAP Hazırlama Kılavuzu doğrultusunda hazırlanmıştır

AFAD – Hatay Valiliği
İL Afet Risk Azaltma Planı

Konut binalarının tasarımında kullanılan deprem düzeyi

Kamu binalarının tasarımında kullanılan deprem düzeyi

9köy DOLAR 18,9828 0.04% EURO 20,0892 0.07% ALTIN 1.177,02 0.12 ANKARA - 10° PARÇALI BULUTLU

ANASAYFA 9.KÖY DOSYA HABERLER DUYURULAR / SÖYLEŞİLER E-DERGİ KÜNYE İLETİŞİM

9.Köy Çevre Defalarca Yıkılan Hatay'da Binalar Alarm Veriyor 3488 kez okundu | Güncelleme: 4 Şubat 2021 00:00

Defalarca Yıkılan Hatay'da Binalar Alarm Veriyor

Deprem Bölgesi Hatay'da Uzmanlar Uyarıyor: Hazırlıksız Tarihi boyunca 10 yıkıcı deprem geçiren Hatay'da binaların bir kısmı deniz kumundan yapılmış, bazı bölgelerinde zemin balçıkta ve olası bir afette kentte toplanma alanı yok denilecek kadar az. Hatay Jeoloji Mühendisleri Oda Başkanı Rasim Can, deprem öncesi tedbirlerin hayati önemde olduğunu altını çizdi.

HIZLI YORUM YAP

Siz ne düşünüyorsunuz?

B I U **GÖNDER**

SON DAKİKA HABERLERİ

GÜNDEM 18 gün önce
Hatay'da 6.4 ve 5.8 büyüklüğünde iki deprem: 3 kişi hayatını kaybetti

GÜNDEM 29 gün önce
OHAL kararı Meclis'ten geçti

GÜNDEM 10 Mart 2023
Kızılay'dan kan bağıışı çağırısı

GÜNDEM 10 Mart 2023
Kahramanmaraş'ta iki büyük deprem: 41 bin 156 kişi yaşamını yitirdi

İzmir, Elazığ depremlerinin ardından olası depremler ve fay hatları yeniden gündeme geldi. Bir deprem bölgesi olan Hatay defalarca yıkılıp, yeniden inşa edildi. Hatay Jeoloji Mühendisleri Oda Başkanı Rasim Can, deprem öncesi tedbirlerin hayati önemde olduğunu altını çizdi.

18 Aralık 2022'de Antakya'da etkisini hissettiren ve can kaybı olmayan depremin ardından Jeoloji Mühendisleri Odası Hatay İl Temsilcisi Rasim Can şunları söylemişti: "Deprem bir doğal afet değil bir doğa olayıdır, bu doğa olayını afete dönüştüren bizleriz. Biz bu coğrafyada yaşadığımız sürece deprem gerçeğini kabullenip sıkı önlemler almamız gerekmektedir."

Can, önlemleri şöyle sıralamıştı:

- 1- Fay yasası acilen çıkartılmalı.
- 2- Toplanma yerleri oluşturulmalı.
- 3- Zemin-Yapı (Bina) ilişkisine önem verilmeli, zayıf zeminler üzerinde yapılan yapılar ve deniz kumu ile yapılan depreme dayanıksız yapılar yıkılıp yerine depreme dayanıklı binalar inşa etmeli.
- 4- Yapılacak yapıların Deprem Şartnamesi'ne uygun ve sıkı denetim altında olmalı.
- 5- Kentsel dönüşüm bina bazında değil bölgesel yapılmalı.
- 6- Halkı deprem konusunda eğitmeli.

Can, Şubat 2021'de 9. Köy haber sitesine verdiği demeçte Hatay'da birçok binanın zemininin sorunlu olduğunu vurgulamış ve şunları söylemişti: "Gevşek zeminlerin üstünde yüksek bina yapılması ve bir de bunun en kötü durumu da deniz kumu kullanılması. Hatay'daki yüksek katlı binaların özellikle de eski binalarda, Samandağ'dan deniz kumu taşınarak bu binalar yapıldı."

Can ayrıca şunları ekliyordu: "Deniz kumu binalardaki demirleri çürütmüş, eski binaların dayanım güçleri kalmamış. Deniz kumu ile yapılan yüksek katlı binaların gözden geçirilmesi lazım. Kentsel dönüşümler bina değil, mahalle bazlı yapılmalıdır."

Depremden sonra

6 Şubat 2023'ten sonra...

TRT HABER • Gündem Türkiye Dünya Ekonomi Spor Yaşam Çocuk Özel Haber Diğer >

Gündem Haber Giriş: 14 Şubat 2023 Salı 18:17 | Son Güncelleme: 14 Şubat 2023 Salı 18:28 | Kaynak: AA

Depremi ardından en çok hasarlı ilçeler belli oldu

Son Haberler [Tümü](#)

- 13:00 Hatay'daki askerler kentten komando marşıyla ayrıldı
- 12:43 MHP, seçim kampanyasını depremlere saygı çerçevesinde oluşturacak
- 12:37 Kanada, Quebec'te Çin'e ait olduğu iddia edilen "polis merkezlerini" soruşturuyor
- 12:28 Gürcistan'da "Yabancı Ajanslar" yasa tasarısı oylanarak geri çekildi
- 12:24 İngiliz ekonomisi ocak ayında yüzde 0,3 büyüdü

ABONE OL [Google News](#) [Takip et: @trthaber](#)

Türkiye'yi yasa boğan ve 10 ili etkileyen 7,7 ve 7,6 büyüklüğündeki depremlerin ardından Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca hasar tespit çalışmalarına başlandı. İlk belirlemelere göre, depremlerden en çok hasar alan ilçeler, Gaziantep'in Nurdağı, Adıyaman'ın Merkez, Kahramanmaraş'ın Dulkadiroğlu ve Hatay'ın Antakya ilçeleri oldu.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından afet sonrası binalarda oluşan durum, "hasarsız", "az hasarlı", "orta hasarlı", "ağır hasarlı", "acil yıkılacak" ve "yıkık" binalar şeklinde sıralanıyor.

Gündem Son Haberler

TOKİ deprem bölgesinde çalışmalarına başladı

● ○ ○ ○ ○

6 Şubat 2023'ten sonra...

Önlenebilir bir felaket: Deprem kenti Antakya bir kez daha yerle bir

Hakan Özal
© 17 Şubat 2023

Türkiye'de 10 ili vuran ve Suriye'nin kuzeyinde yıkıma yol açan 7,7 ve 7,6 büyüklüğündeki iki depremin en yıkıcı sonuçlarından biri, Hatay'a bağlı Antakya ve çevresinde yaşandı.

Neredeyse tüm binalar yıkılırken hayat durdu, elektrik, doğal gaz ve su kesildi. Telefon şebekeleri iptal oldu. Şehrin dünya ile bağlantısı koptu. On binlerce insan göçük altında kaldı. Binaları terk etmeyi başaranlar ise sabaha karşı yataktan kalktıkları halleri ile çocuklarıyla, yaşlı ve hasta yakınlarıyla soğuk hava koşullarında onlarca saati dışarıda geçirerek çaresizce yardımın gelmesini beklediler. Resmi rakamlara göre, Hatay'da 7 binden fazla insan hayatını kaybetti.

Aynı haberde Hatay Mimarlar Odası Şube Başkanı Mustafa Özçelik, 17 binden fazla cana mal olan 1999 Marmara Depremi'nden sonra çıkan deprem yönetmelikleriyle birlikte binaların taşıyıcı sisteminin güçlendirildiğini belirterek "2000 yılından önceki binalar riskli kabul ediliyor. Antakya ve İskenderun'da çok fazla eski ve riskli bina var. Bu binalar hızla belirlenmeli ve bina olarak değil mahalle olarak kentsel dönüşüm yapılmalı. Bir deprem bölgesi için çok riskli binalar. Bu sorun seferberlikle çözülür," demişti.

Ancak 6 Şubat depreminde 2000 yılından sonra inşa edilen binalar da yıkıldı. Bu da bazı örneklerde deprem yönetmeliğinin yetkiler tarafından uygulanmadığı anlamına geliyor. Ayrıca mecliste çıkarılan imar afları ile yönetmeliğe uygun olmayan binalara yasal statü kazandırıldı. Dahası, her tarafını binaların kapladığı şehirde büyük bir depremden sonra insanların toplanabileceği bir alan neredeyse kalmadı.

OLASI BİR DEPREMİ HATAY ZARARSIZ ATLABİLİR Mİ?

"Kentin en önemli önceliği deprem konusu olmalı. Çünkü Hatay deprem bölgesi. Bu konuda seferberliğe ihtiyaç vardır. Kentte çok fazla riskli yapı stoğumuz var. Bu konuda her zaman uyarılarımız da yapıyoruz. Hatay'da öncelik depremdir. Toplanma alanlarımız hep işgal altında, yapılan şeyler sadece mevzuat gereği yapılıyor. Hiçbiri işler halde değil. Elbette yeni yapılan binalar depreme dayanıklı ama eski evlerimiz bu konuda ne yazık ki tehlike arz ediyor"

DEPREM KONUSUNDA YEREL YÖNETİMLERE NE GİBİ ÖNERİLERİNİZ BULUNUYOR?

"Deprem öncelikli konu olmalı. Daha sonra riskli yapı stoğu çıkarılmalı. Ardından bunların nasıl dönüştürüleceği konusunda çalılara imza atılmalı. Kısaca bu konuda ciddi bir çalışma yapılması gerekiyor. Asıl sıkıntımız da her şeyi 'miş' gibi göstermek. Yönetimin insanları bu konuda bilinçlendirmesi çok önemli. Örneğin bir araba alırken defalarca araca bakarsınız kontrolden geçişiniz, aldıktan sonra da yılda bir bakıma alırsınız öyle değil mi? Evlerimiz, okullar ve hastaneler de öyle olmalı. Yılda bir evler denetlenmeli. Depreme ne kadar dayanıklı ya da binada yaşanan problemler rapor halinde vatandaşlara çıkarılmalı. Kısaca bu konuda ciddi çalışmalar yapmalıyız, kâğıt üzerinde bazı şeyler kalmamalı"

6 Şubat 2023'ten sonra...

Milliyet Son Dakika Gündem Ekonomi Dünya Yazarlar UzmanPara Skorlar Pembayar Cadde Q Menü

Haberler > Gündem Haberleri

Depremi en çok vurduğu Hatay'da yıkımın ana nedeni

Kadir ÖZEN/ İZMİR, (DHA)-
10.02.2023 - 10:20 | Son Güncellenme: 10.02.2023 - 10:54

#Deprem #Hatay

İzmir'deki Dokuz Eylül Üniversitesi'nin (DEÜ) Deprem Araştırma ve Uygulama Merkezi (DAUM) Müdürü ve Jeoloji Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hasan Sözbilir, depremin en çok vurduğu illerden Hatay'da yıkımın büyük olmasının ana nedenlerini anlattı.

YIKIMIN 3 ANA NEDENİ

Yıkımın insan kaynaklı en büyük nedeninin ise bina kalitesizliği olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Sözbilir, "Yıkılan binaların önemli bir bölümü 2 bin yılı öncesine ait olmasına rağmen, yeni binaların da yıkıldığı gözlenmiştir. Yıkılan binaların önemli bölümünde kat sayısı 1-4 arasında değişmektedir. Kısacası; Hatay'daki yıkımların ana nedenleri, zayıf zeminler üzerinde gerekli önlemleri almadan yapılaşma, deprem yönetmeliklerine göre inşa edilmemiş binaların çokluğu ve diri fay zonları üzerinde yapılaşmanın olması olarak özetlenebilir. Bu nedenle bilimsel hazırlıkları tarafımızdan tamamlanmış ve yönetmeliği hazırlanmış olan fay yasaasının bir an önce çıkarılması hayati derecede önem taşımaktadır" diye konuştu.

EN ÇOK OKUNANLAR

İstanbul'da deprem göçü! Rota belli oldu

Kayseri'de 4.8 büyüklüğünde deprem! Uzman isimlerden ilk...

Antakya'daki yıkımın başlıca sebepleri

Kurumlar arasında koordinasyon eksikliği

Bütünel bir planlama yaklaşımının olmaması

Plansız ve parçalı kentleşme

Mühendislik hizmeti almamış yapıların "İmar Affı" ile yasal hale gelmesi

Gerekli önlemler alınmadan zayıf zemin üzerine inşaat yapılması

Deprem yönetmeliğine uygun olmayan yapılaşmalar, Yönetmeliğin yetersiz kaldığı durumlar: ivme, derinlik (yüzeye yakınlık)

Canlı fay hatları üzerinde yapılaşma

Yapı denetimi eksikliği?

Deprem bölgesinde konutların hasar tespit durumu (Şubat, 2025)

İl	Orta ve Daha Üstü Hasarlı Toplam Konut Sayısı	Orta ve Daha Üstü Hasarlı Toplam Ticarethane Sayısı	Orta ve Daha Üstü Hasarlı Toplam Ahır ve Samanlık Sayısı
Adana	15.973	1.579	187
Adıyaman	64.456	8.684	3.522
Diyarbakır	21.283	2.079	1.094
Elazığ	19.705	1.897	2.432
Gaziantep	40.731	11.578	2.962
Kahramanmaraş	110.582	20.453	3.985
Malatya	102.825	17.672	5.067
Hatay	247.116	42.845	2.550
Kilis	3.341	263	433
Osmaniye	19.925	3.340	326
Şanlıurfa	16.954	2.688	936
Toplam	662.891	113.078	23.494

Kaynak: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

Deprem bölgesinde konteynerlerde barınma durumu (Şubat, 2025)

İl	Konteyner Kent Sayısı	Kentlerde Kurulan Konteyner Sayısı	Barınan Kişi Sayısı	Kırsal Bölgede Konteyner Sayısı	Kırsalda Barınan Kişi Sayısı	Toplam Barınan Kişi Sayısı
Adana	1	529	60	208	832	892
Adıyaman	55	24.966	69.770	11.973	48.380	118.150
Diyarbakır	1	619	1.546	527	2.108	3.654
Elazığ ³	1	467	812	1.974	5.922	6.734
Gaziantep	11	6.145	16.601	10.620	33.086	49.687
Hatay	204	58.487	171.054	15.143	46.943	217.997
Kahramanmaraş	41	21.015	52.493	16.679	54.484	106.977
Kilis	1	406	3	736	2.944	2.947
Malatya	75	28.678	80.485	7.856	32.201	112.686
Osmaniye	4	2.392	7.082	1.096	2.597	9.679
Şanlıurfa	1	40	10	3.482	20.658	20.668
Toplam	395	143.744	399.916	70.294	250.155	650.071

Kaynak: AFAD

Deprem bölgesinde il bazında hak sahipliği sayıları (Ocak, 2025)

İl	Konut Sayısı	İşyeri Sayısı	Ahır Sayısı	Toplam
Hatay	138.398	16.105	772	155.275
Kahramanmaraş	67.320	7.806	1.806	76.932
Malatya	71.763	8.393	2.691	82.847
Adıyaman	37.457	3.437	3.409	44.303
Gaziantep	17.792	1.676	820	20.288
Diyarbakır	14.763	1.292	632	16.687
Elazığ	13.223	756	1.176	15.155
Osmaniye	11.443	1.410	120	12.973
Şanlıurfa	9.568	669	450	10.687
Adana	7.784	406	54	8.244
Kilis	1.734	51	168	1.953
Toplam	391.245	42.001	12.098	445.344

Kaynak: AFAD

Not: 27 Ocak 2025 tarihi itibarıyla hak sahipliği sayılarını yansıtmaktadır.

Deprem bölgesinde il bazında hak sahibi – teslimi yapılan konut ve işyeri sayısı (Şubat, 2025)

İl	Konut Hak Sahibi Sayısı	İşyeri Hak Sahibi Sayısı	Teslimi Yapılan Konut Sayısı	Teslimi Yapılan İşyeri Sayısı
Adana	7.784	406	6.817	0
Adıyaman	37.457	3.437	31.406	0
Diyarbakır	14.763	1.292	7.920	0
Elazığ	13.223	756	8.834	0
Gaziantep	17.792	1.676	22.423	52
Hatay	138.398	16.105	46.140	27
Kahramanmaraş	67.320	7.806	34.600	30
Kilis	1.734	51	2.152	4
Malatya	71.763	8.393	26.305	20
Osmaniye	11.443	1.410	7.331	6
Şanlıurfa	9.568	669	7.503	10
Toplam	391.245	42.001	201.431	149

Kaynak: AFAD

Not: Konutların teslimiyle ilgili bilgiler sıklıkla değişebilmektedir. Tablo 27 Ocak 2025 tarihi itibarıyla genel durumu yansıtmaktadır.

Depremde sorumlular zinciri?

Mimarlar Odası: **Tek sorumlu müteahhitler değil, sorumlular zinciri var.** Depremde yıkılan binaları yapan müteahhitler gözaltına alınırken, bu konudaki tek sorumlunun müteahhitler olmadığını söyleyen Mimarlar Odası Başkanı yapı denetim sisteminin problemlili olduğunu söyledi.

<https://www.evrensel.net/haber/481898/mimarlar-odasi-tek-sorumlu-muteahhitler-degil-sorumlular-zinciri-var>

Bir deprem davası klasiği: Tek işi denetlemek ama ne yaptığını hatırlamıyor. ... yapı denetim yetkilisi ise ifadesinde «Bana sormuş olduğunuz ...'nı denetleyip denetlemediğimi hatırlamıyorum. Ben firmayı kapatıp tasfiye ettikten sonra başka firmaya devrettik. Uzun süre geçti hatırlamıyorum» dedi.

<https://10haber.net/gundem/27-kisiye-mezar-olan-apartmanin-yapi-denetim-yetkilisi-denetleyip-denetlemedigimi-hatirlamiyorum-531058/>

«**Yıkımın en fazla olduğu illerden Hatay'da yapı denetim ve müteahhitlik organizasyonu iç içe girmiş.** Hatay il merkezinde faaliyet gösteren beş yapı denetim şirketinin sahipleri inşaatçı çıktı.»

<https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/yikimin-en-fazla-oldugu-illerden-hatayda-yapi-denetim-ve-muteahhitlik-organizasyonu-ic-ice-girmis-2051590>

Hatay Büyükşehir Belediyesi enkazında evrak nöbeti - Depremde 11 akrabası yaşamını yitiren Emlak ve İstimlak Daire Başkanlığı çalışanı ...

molozların arasında bulunduğu evrak ve malzemeleri topluyor. «Bilgisayarların disklerinden dosyalara varıncaya kadar birçok şeyi kurtardık. Bir nebze memleketimize faydası olsun, bir şeyimiz eksik kalmasın diye çaba harcadım.»

<https://gazeteoksijen.com/turkiye/hatay-buyuksehir-belediyesi-enkazinda-evrak-nobeti-172803>

Yapı denetimi sistemi?

Hatay'da Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün depremde hasar gören ve 1'i iş makinesiyle yıkılan 4 yapıdan oluşan hizmet binasında, İstanbul Barosu'na kayıtlı avukat ..., yaklaşık 15 gündür nöbet tutuyor.

<https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/avukatin-enkazda-evrak-nobeti-niyet-okumak-istemiyoruz-ama-her-sey-acik-2056470>

Hatay'da içerisinde kentteki binaların yapımında kullanılan malzemelere ve yapı denetim süreçlerine dair önemli evrakların bulunduğu Hatay Yapı Denetim Şube Müdürlüğü binasındaki evraklar depremin 13. gününde emniyet ekipleri tarafından alınarak adliyeye götürüldü.

<https://www.evrensel.net/haber/482775/hatayda-yikilmak-istenen-yapi-denetim-binasindaki-evraklar-13-gunde-ancak-alindi>

Müteahhitlik?

En az ilkokul mezunu olan ve 18 yaşını dolduran kişiler, Müteahhitlik Yetki Belgesi olarak müteahhit olarak çalışabilir.

Müteahhit olmak için üniversite mezuniyet şartı aranmamaktadır. 18 yaşını doldurmuş Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşları, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı İl Müdürlüğü'ne başvurup, «Yeterlilik Belgesi» olarak müteahhit olabilmektedir. Bazı üniversitelerin müteahhitlik sertifika programı da mevcuttur.

6 Şubat depremlerinden önce Türkiye'deki toplam müteahhit sayısı: 450 bin kişi (Şubat, 2023)

* Bu sırada Avrupa Birliği'ndeki toplam müteahhit sayısı: ~ 25 bin kişi

6 Şubat depremlerinden sonra Türkiye'deki toplam müteahhit sayısı: 646.364 kişi (Haziran, 2024)

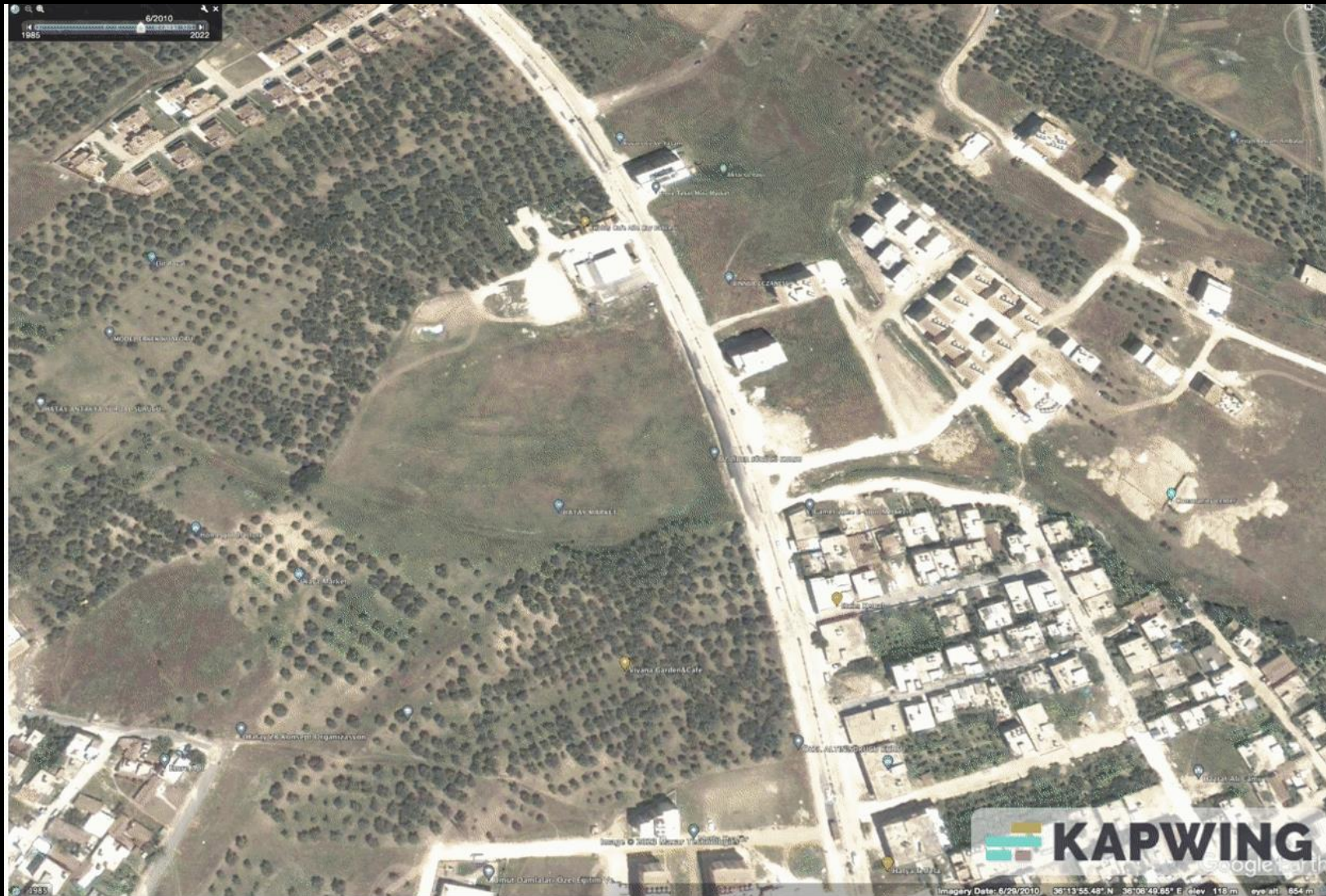
<https://yambis.csb.gov.tr/Muteahhit/Index>
<https://serbestiyet.com/featured/depremden-sonra-muteahhit-sayisi-neden-artar-171644/>

«Depremden sonra müteahhit sayısı neden artar?»

sembolik bir kötü örnek

Zeytinlikten Rönesans Rezidans'a

New York Times, 2023

New York Times, 2023

Rönesans Rezidans vakası, Antakya'daki sayısız ihmal vakasından sadece biri:

Bu yapı inşa edildiğinde Antakya Belediye Başkanı olan kişi, aynı zamanda 2014-2024 yılları arasında Hatay Büyükşehir Belediye Başkanlığı yaptı.

Rönesans Rezidans'ın müteahhidi, 2011 yılında Hatay deprem çalıştayını sırasında Mimarlar Odası Hatay Şube Başkanı'ydı.

hatırlatma: Antakya'nın bir deprem bölgesi olduğu gerçeği, bilmesi gereken herkes tarafından çok iyi bilinmekteydi.

HATAY'DA KORKUNÇ DEPREM SENARYOSU:

35-40 bin kişi ölebilir

Prof. Dr. Mete Işıkkara'nın dikkat çektiği Hatay depremi için konuşan Antakya Belediye Başkanı, 7.2'lik bir depremde 35-40 bin kişinin ölebileceğini açıkladı

SERBAY MANSUROĞLU

Antakya Belediye Başkanı Lütfü Savaş, Hatay depreminde kırk bin kişi ölüyor. Savaş, Hatay'da Van Erciş depremini büyüklüğünde bir deprem olması durumunda 35-40 bin kişinin ölebileceğini belirtti. Antakya Belediye Başkanı Lütfü Savaş, SE-TE Mühendisleri, Jeoloji Mühendisleri ile Jeofizik Mühendisleri odalarıyla birlikte gerçekleştirdiği çalışmada 7.2 büyüklüğünde bir depremin felakete yol açacağı ifade edildi. Çalıştay sonucunu açıklayan Antakya Belediye Başkanı Lütfü Savaş, SE-TE RAMAR çalışmasını dayanarak yaptıkları tahminde 35-40 bin kişinin yaşamını yitirebileceğini belirtti.

DEPREM MASTER PLANI GEREKLİ

Mimarlar Odası Hatay Şube başkanı Yaşar Coşkun çalıştayda yaptığı konuşmada ilk yapılması gerekenin Deprem Master Planı hazırlanması olduğunu kaydetti. Türkiye gündeminde olan İstanbul depreminin konuşulmakta olduğunu oysa Antakya'da deprem riskinin İstanbul'dan daha fazla olduğunu bilim insanlarına da açıkladığını ifade eden Yaşar Coşkun; alınması gereken önlemlerle ilgili;

- » Deprem master planı acilen yapılmalı
- » Olası deprem senaryoları hazırlanmalı
- » Ranta açık konu olması itibarıyla her şeyin ada bazında yapılması ve yasal çerçevede kalması gerekir.
- » Kat arınımlardan korkmamalı. Ja-

ponlar; 25-30 katlı binalarda güvenle oturuyorlar. Yeterlik usulüne göre bina yapılınsın.

DOĞAL AFET DEĞİL, DOĞA OLAYI

Jeoloji Mühendisleri Odası Hatay Şube başkanı Metin Kızılkaya da çalıştaydaki sunumunda gölemsel zemin etidilerine dikkat çekerek bu analizlerin bilimsel olmadığını ancak Hatay belediyelerinin büyük bölümünün bu etidileri kabul ettiğini

anlattı. Kızılkaya; Unutulmasın ki depremler doğal afet değil, doğa olaylarıdır. Bilimsel olmayan zemin etidileri dikkate alınmamalı. Zemini sağlam olmayan binaya ne kadar iyi bina yaparsanız yapın istediğiniz verim alamazsınız.

13 BİN BİNA HER AN YIKILABİLİR

İnşaat Mühendisleri Odası Hatay Şube Başkanı Cihaz Mazmanoğlu BirGün'e yaptığı açıklamada son beş yıldır SERAMAR projesi kapsamında Musatafa Kemal Üniversitesi, ODTÜ, Bauhaus Üniversitesi-Weimar ve TUBİTAK ile deprem çalışması yürüttüklerini söyledi. Antakya-K.Maratay bölgesini içeren SERAMAR çalışmasını Antakya kısmında başüne kadar 27 bin bina incelediklerini belirten Mazmanoğlu gölemsel zemin etidilerine göre 12-13 bin binanın risk altında bulunduğunu ifade etti. Mazmanoğlu, 99 önceki yapılan binaların deniz kumyula yapılmış olmasının tehlikelerine de dikkat çekti Mazmanoğlu risk altındaki binaların detaylı olarak inceletilip depremden önce güçlendirilmesi ya da yıkılıp yeniden yapılması gerekiyor. Ama benim detaylı değil gölemsel incelemelere dayanan görüşlerime göre binalar güçlendirilemez. Çoğu yıkılarak yeniden inşa edilmeli.

Hatay hazırlıklı olmalı

ANADOLU Üniversitesi (AU) Uyu ve Uzay Bilimleri Araştırma Enstitüsü Yer Bilimleri ve Mühendisliği Araştırma Birimi Koordinatörü Prof. Dr. Berkcan Ecevitoglu, bundan sonraki depremlerin, ya Kuzey Anadolu fayı üzerinden batıya doğru ilerlemesini veya Doğu Anadolu fayı üzerinde oluşmasını beklediğini söyledi.

Prof. Dr. Ecevitoglu, AA muhabiri-ne, bazı akademisyen ve deprem uzmanlarının Hatay'da deprem olma riskinin bulunduğu yönündeki açıklamalarını desteklediğini ifade etti.

Doğu Anadolu fayı, Oldeniz fayına bağlanıyor için Hatay açısından risk oluşturabilir.

Bu bakımdan Hatay'ın ve yakın illerin oluşması muhtemel bu deprem için hazırlıklı olması gerekir." AU Uyu ve Uzay Bilimleri Araştırma Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Alper Çabuk da Hatay bölgesinin depreme hazırlık yapması gerektiğini, bu kapsamda Çevre ve Şehircilik Bakanlığının olası depreme karşı kentsel dönüşüm öncelikli iller arasında bu şehre öncelik tanıması gerektiğini kaydetti.

Antakya'nın kent formu: 2023 (depremden önce)

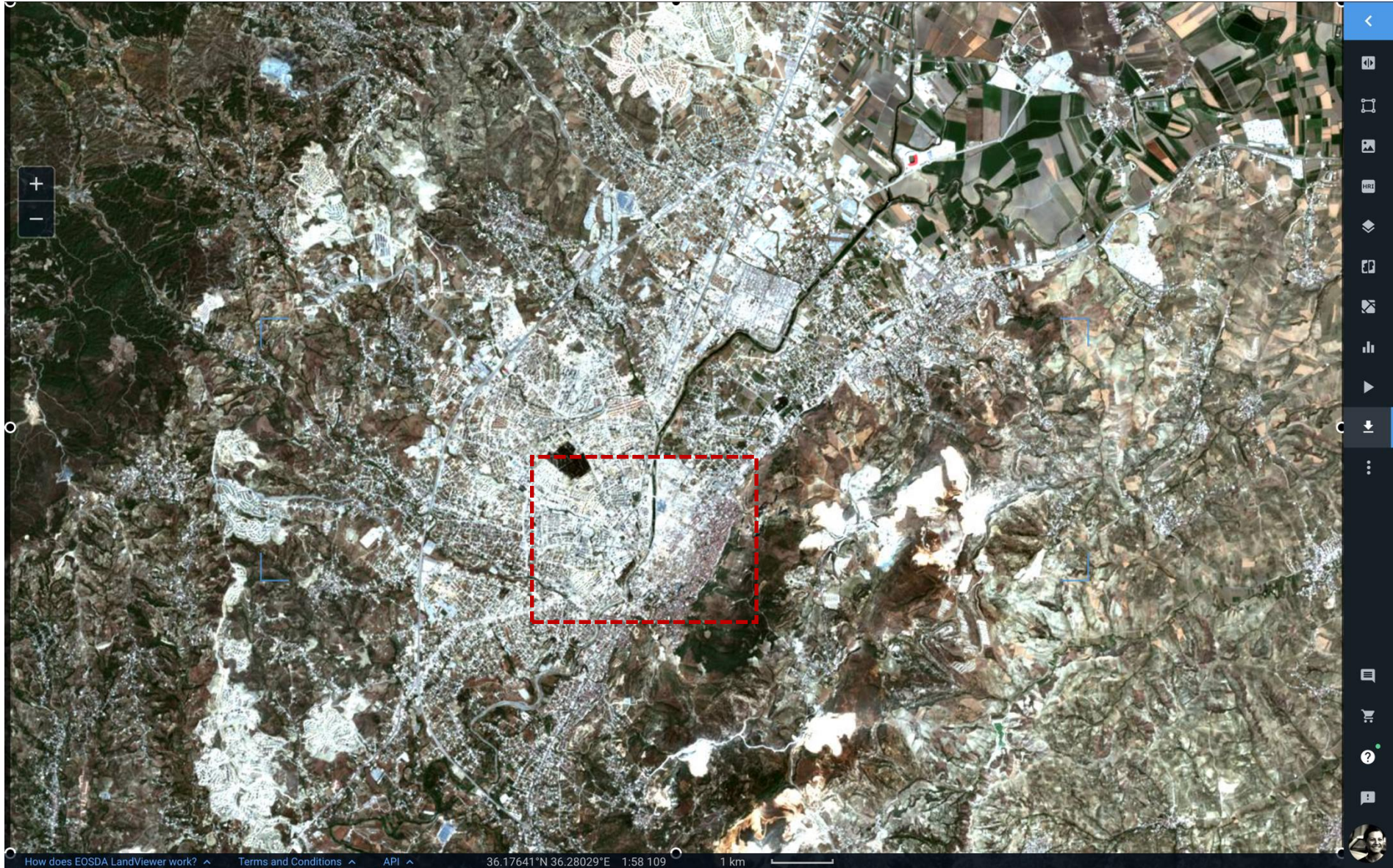

Şubat, 2023

Mart, 2024

Antakya'nın kent formu: 2025

Eylül, 2024

Depremden Sonra
Yasal Durum

Depremden Sonra Yasal Durum

<p>6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler</p>	<p>20 Şubat 2023 Hatay merkezli depremler</p>	<p>10 Mart 2023 OHAL kapsamında Hatay'da geçici barınma alanları için "bedeli daha sonra ödenmek üzere" arazilere el koyma kararı</p>	<p>5 Nisan 2023 6306 sayılı yasa kapsamında Antakya tarihi kent merkezinde «riskli alan» ilanı</p>	<p>9 Mayıs 2023 3 aylık OHAL süresi tamamlanınca devam eden plan askı süreleri – planların önceki hâliyle onaylanması</p>	<p>15 Temmuz 2023 memur zamlarını da içeren torba kanun teklifine eklenen maddeyle orman alanları ve tescilli zeytinliklerin imara açılması</p>
<p>10 Şubat 2023 10 İlde «Olağanüstü Hal» ilanı 27 Şubat 2023 Elazığ'ın eklenmesi</p>	<p>24 Şubat 2023 126 no'lu kararname (OHAL kapsamında yerleşme ve yapılaşma koşullarının belirlenmesi) 10 Nisan 2023 7452 sayılı yasa OHAL Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanun</p>	<p>Mart 2023 Afet Bölgesi Kazı Başkanlığı'nın Antakya'daki enkaz kaldırma çalışmaları ÇŞİDB tarafından görevlendirilen DB Mimarlık'ın Hatay Master Planı çalışmasının başlaması</p>	<p>Mayıs ve Temmuz 2023 Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın «Depremde zarar gören tescilli taşınmazlara yönelik destek» projesi</p>	<p>15 Mayıs 2023 ÇŞİDB ve KTB arasında «afet riskli alan» konusunda protokol - Antakya Koruma Amaçlı İmar Planı çalışmalarının başlaması (TTV, DB Mimarlık, KEYM)</p>	

Depremden Sonra Yasal Durum (devam)

<p>17 Temmuz 2023 Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın «Yerinde Dönüşüm» projesi</p>	<p>12 Ekim 2023 Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün Hatay Havalimanı'nın yerinde onarımına ilişkin ihalesi</p>	<p>30 Nisan 2024 Pilot proje alanındaki 6000 kalıcı konutun tasarım sürecinin tamamlanması ve projelerin tanıtımı</p>	<p>11 Haziran 2024 Antakya Koruma Amaçlı İmar Planı Revizyonu'nun tamamlanarak onaylanması ve askıya çıkarılması.</p>	<p>23 Ocak 2025 ve 20 Ekim 2025 Antakya Koruma Amaçlı İmar Planı Revizyonu'nun tekrar onaylanması ve askıya çıkarılması.</p>
<p>Eylül 2023 TTV, DB Mimarlık ve KEYM'in, ÇŞİDB'nin belirlediği pilot proje alanındaki kalıcı konut tasarımı sürecinin başlaması</p>	<p>13 Kasım 2023 6306 sayılı yasa kapsamında Antakya yeni merkezinde «rezerv yapı alanı» ilanı (207 ha)</p>	<p>8 Mayıs 2024 Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın, Hatay ve Antakya'da TOKİ tarafından inşa edilecek 140 bin konutun ihalesinin yapıldığını duyurması</p>	<p>Temmuz 2024 Hatay bütününde kalıcı konut inşaatlarının yapılabilmesi için 60'a yakın taş ocağı ruhsatı verildiğinin duyurulması</p>	<p>depremin 35. ayı</p>

Yukarıdaki yasal gelişmelere ek olarak Antakya ve çevresi için;
I. Hastane inşası için «Acele Kamulaştırma» kararları,
II. Konteyner için geçici el koyma kararları da alınmıştır.

Riskli alan

Zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan, Cumhurbaşkanınca kararlaştırılan alan.

Rezerv yapı alanı

6306 sayılı Kanun uyarınca gerçekleştirilecek uygulamalarda yeni yerleşim alanı olarak kullanılmak üzere, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının veya İdarenin talebine bağlı olarak veya re'sen Bakanlıkça belirlenen alanlar.

Afet durumu öncesine ilişkin kavram ve tanımlar

(31.05.2012 - 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi hk. Kanun, 9.11.2023 tarihli değişiklik)

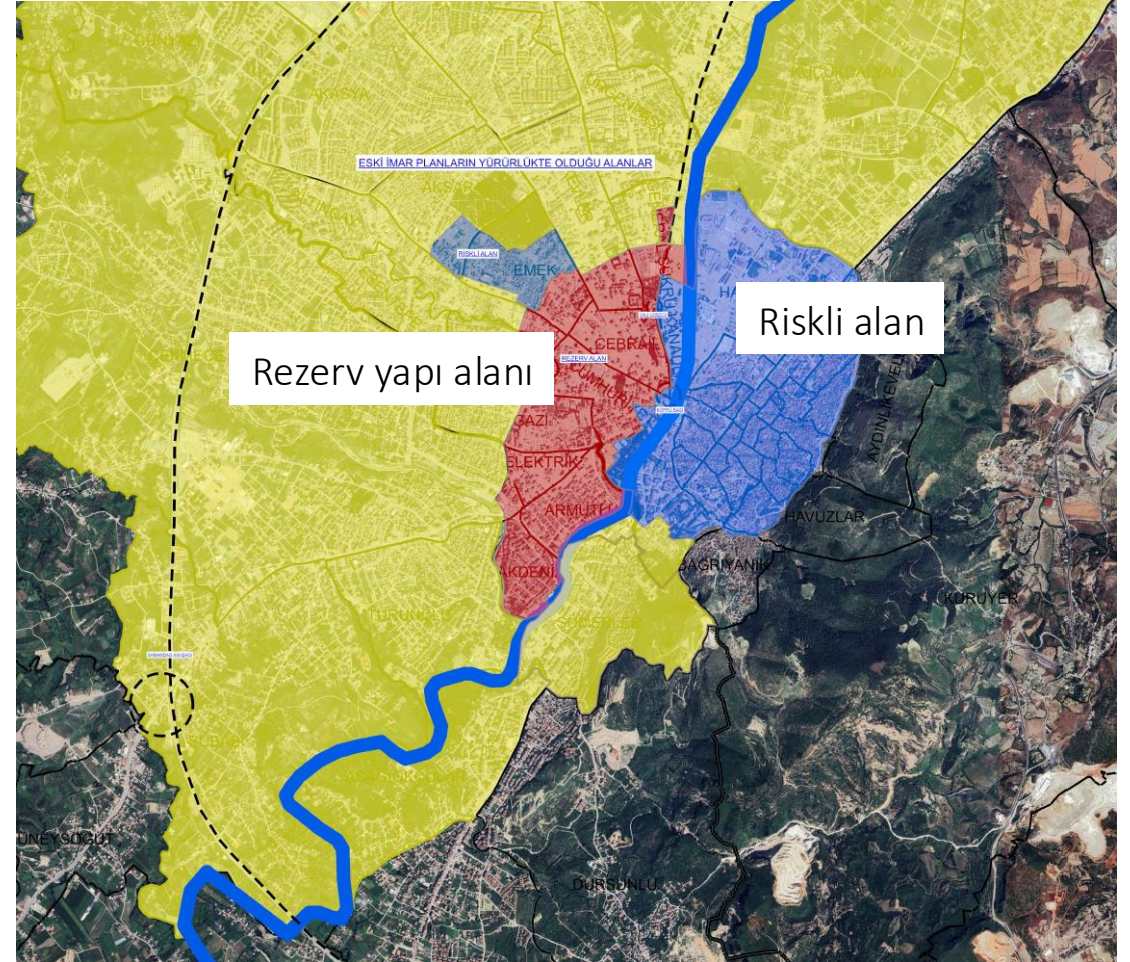
Depremden Sonra
Haritalarda Antakya

Antakya'nın deprem öncesi yerleşik alanınının 2024 yılında mevcut yasal durumu

Eski plan kararlarının geçerli olduğu alanlar

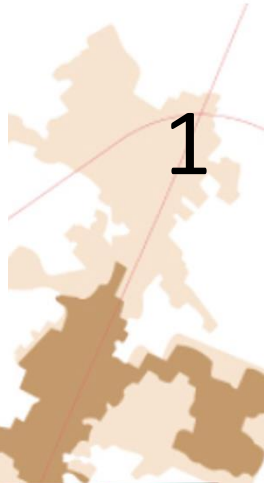

Rezerv yapı alanı

Riskli alan

Antakya'nın;

1. Deprem öncesi kentsel biçimi,
2. Deprem depremselliği,
3. Deprem öncesi yerleşik alanının mevcut yasal durumu

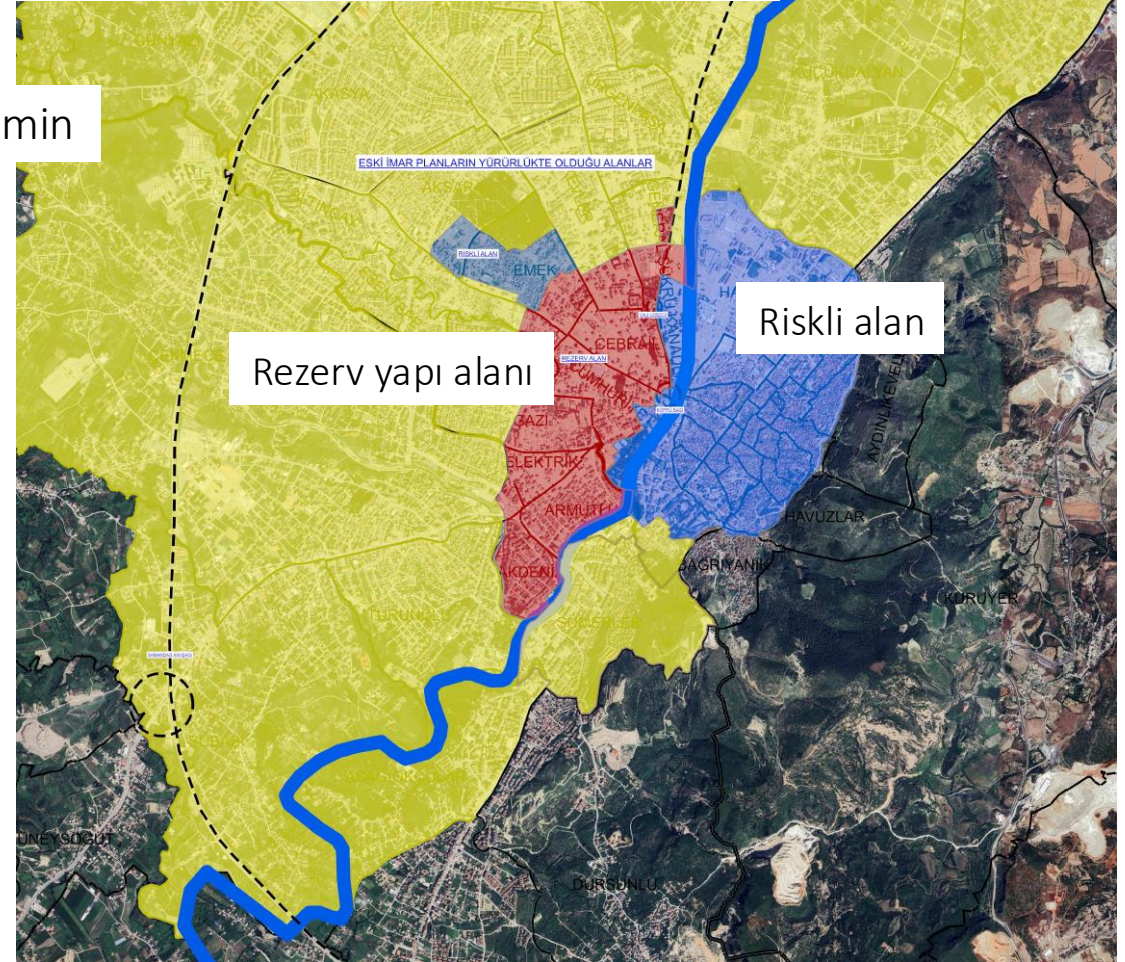
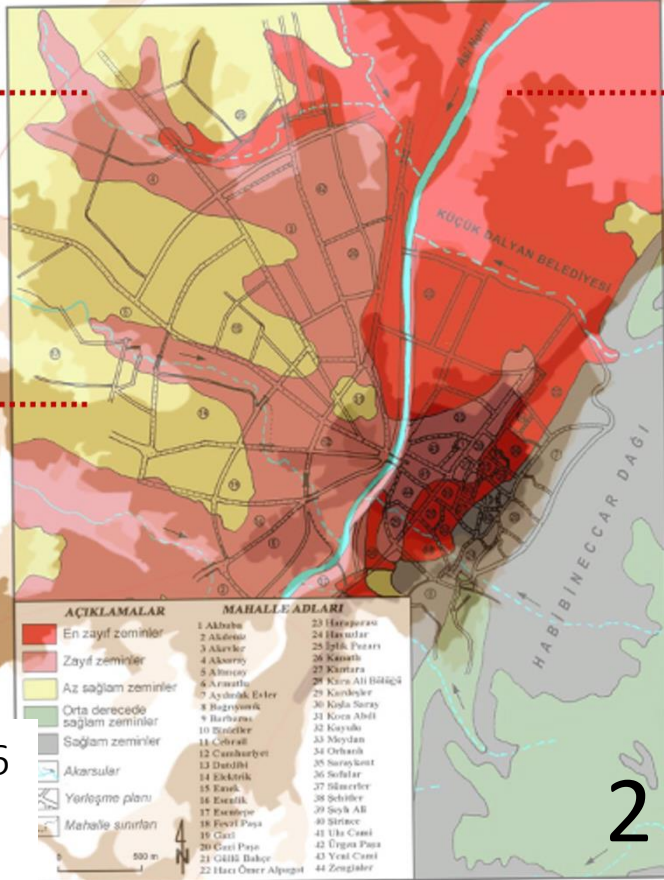

Eski plan kararlarının geçerli olduğu alanlar

Zayıf zemin

En zayıf zemin

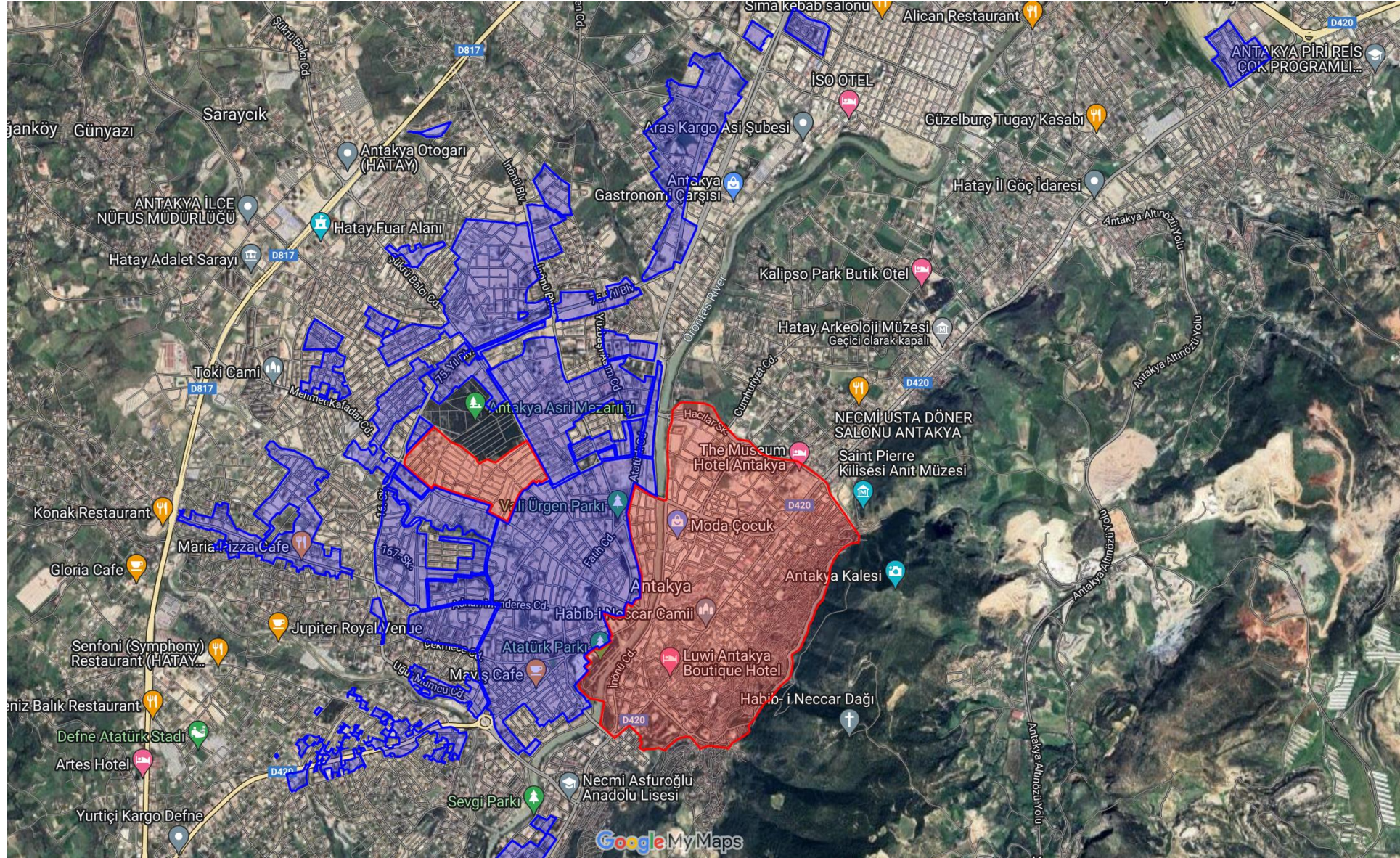
Az dayanıklı zemin

Rezerv yapı alanı

Riskli alan

Hüseyin Korkmaz, 2006
Tuğçe Tezer, 2019
Serkan Koç, 2024

27 Ocak 2025 - Antakya'nın rezerv yapı alanı haritası
(Adem Taş)

Bu arada ... Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

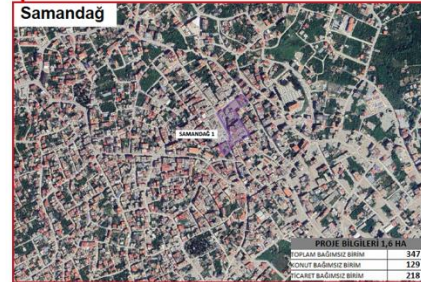
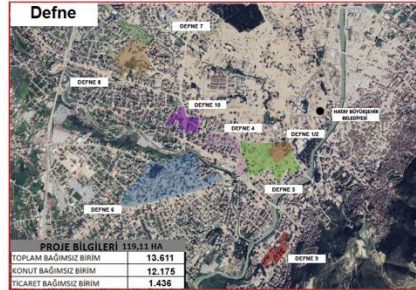
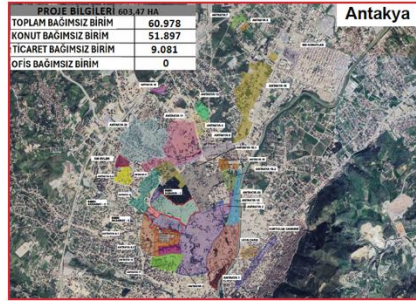
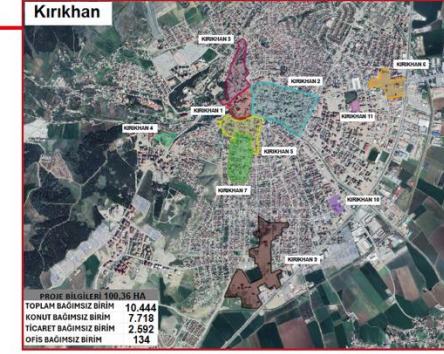
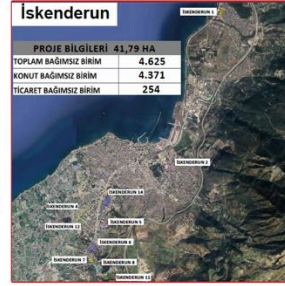

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

6 ŞUBAT DEPREM AFETİ PROJELERİ HATAY

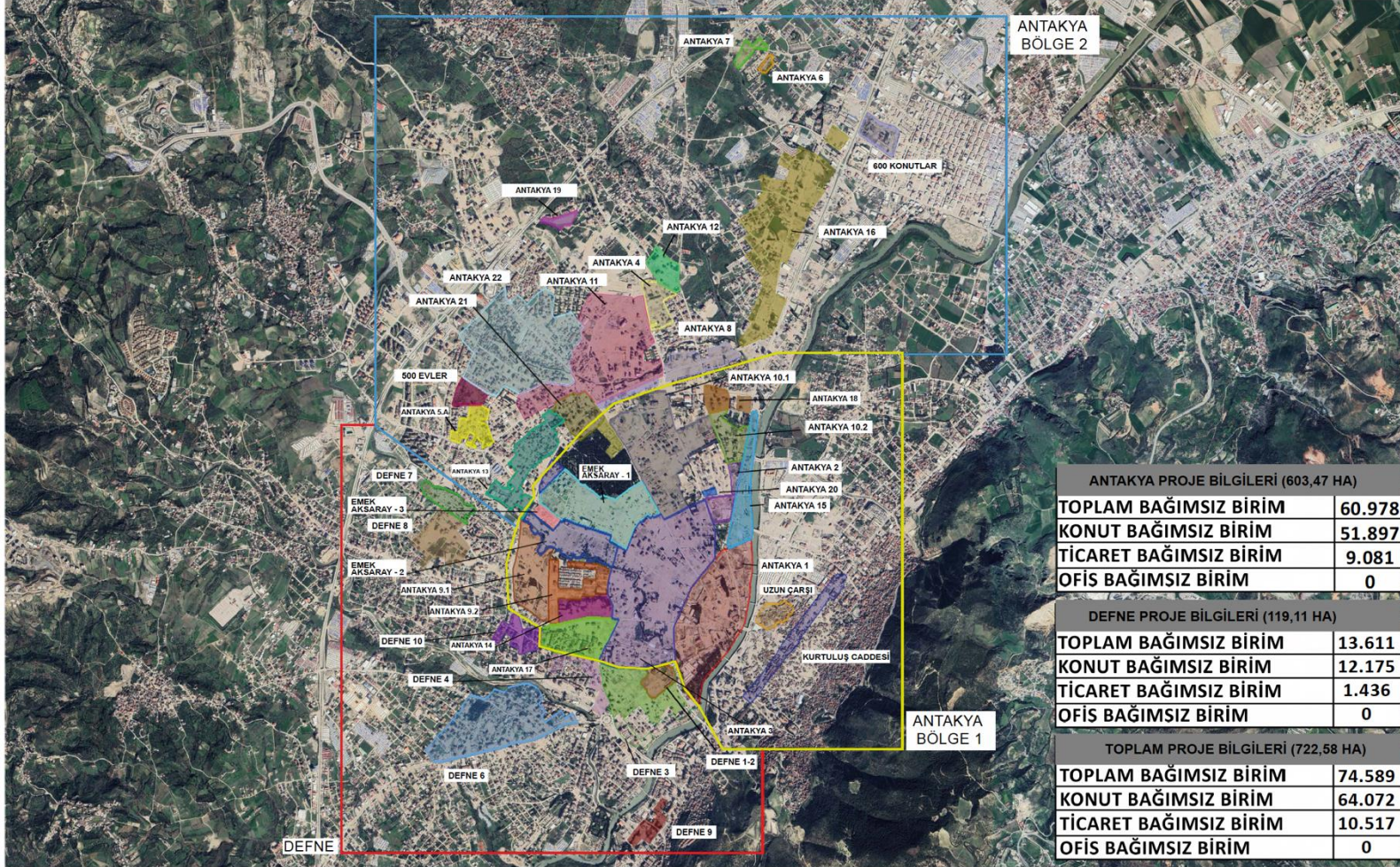
	KONUT	TİCARET	OFİS	TOPLAM
Rezerv Alan	51.566			51.566
Kırsal Alan	11.399			11.399
Şehir Merkezi	76.578	13.919	198	90.695
Antakya	51.897	9.081		60.978
Defne	12.175	1.436	0	13.611
İskenderun	4.371	254		4.625
Kırıkhan	7.718	2.592	134	10.444
Reyhanlı	84	118	64	266
Samandağ	129	218		347
Altınözü	204	220		424
Toplam	139.543	13.919	198	153.660

TOKİ tarafından inşa edilecek kalıcı konut alanları (Mayıs 2024'te duyuruldu)

6 ŞUBAT DEPREM AFETİ PROJELERİ HATAY / ANTAKYA - DEFNE ANAHTAR PAFTA

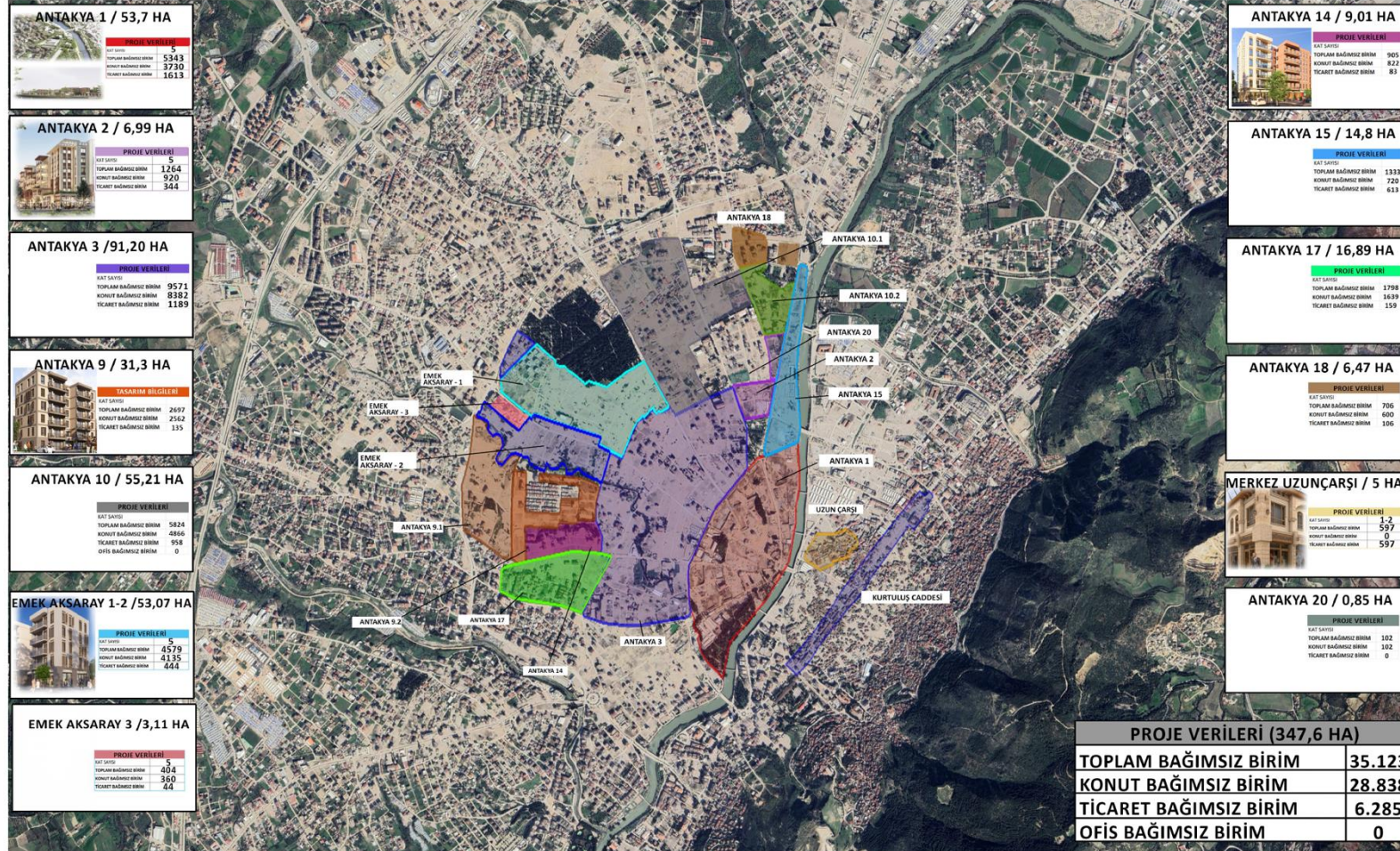
TOKİ tarafından inşa edilecek kalıcı konut alanları (Mayıs 2024'te duyuruldu)

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

6 ŞUBAT DEPREM AFETİ PROJELERİ HATAY / ANTAKYA BÖLGE 1

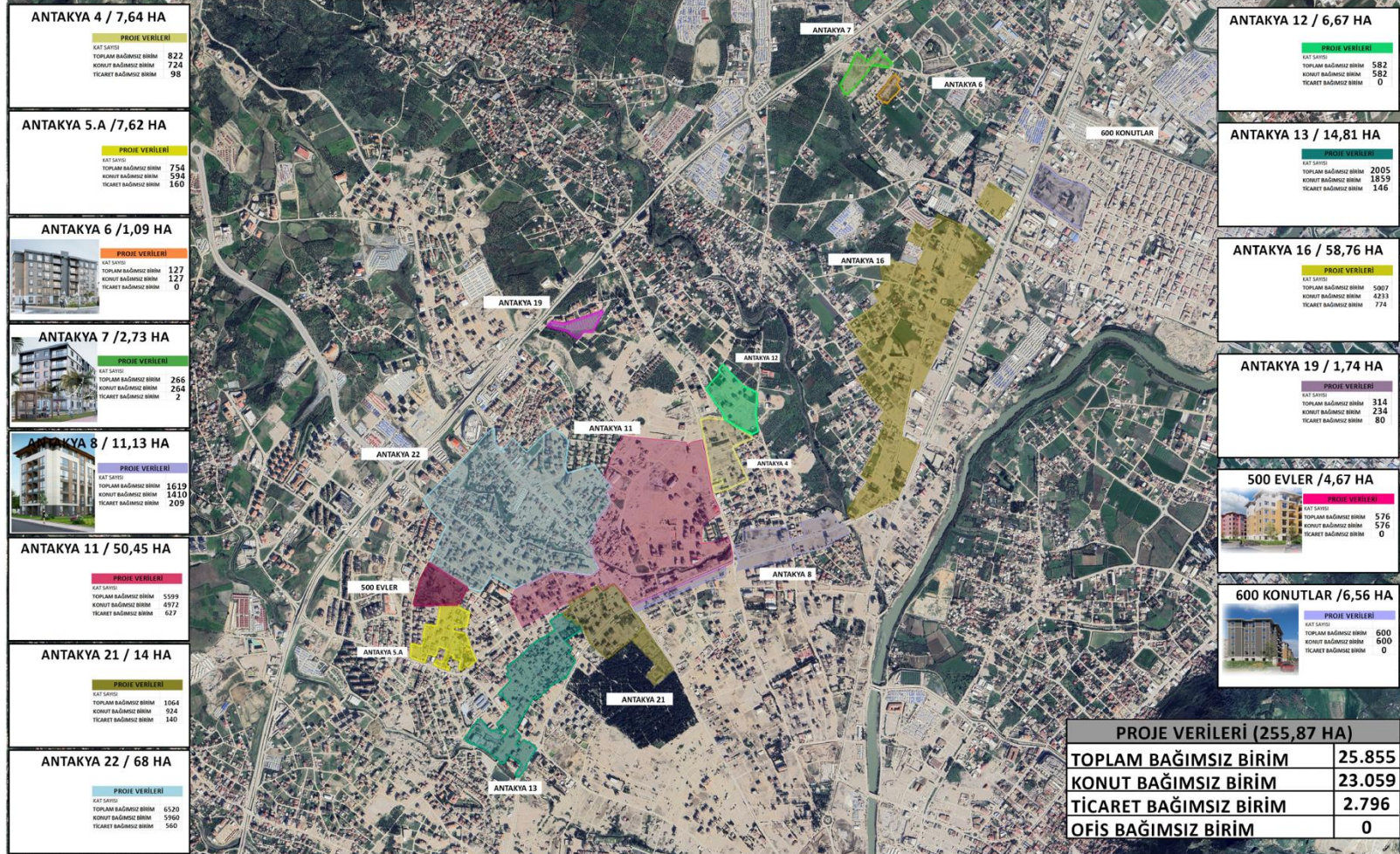
TOKİ tarafından inşa edilecek kalıcı konut alanları (Mayıs 2024'te duyuruldu)

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

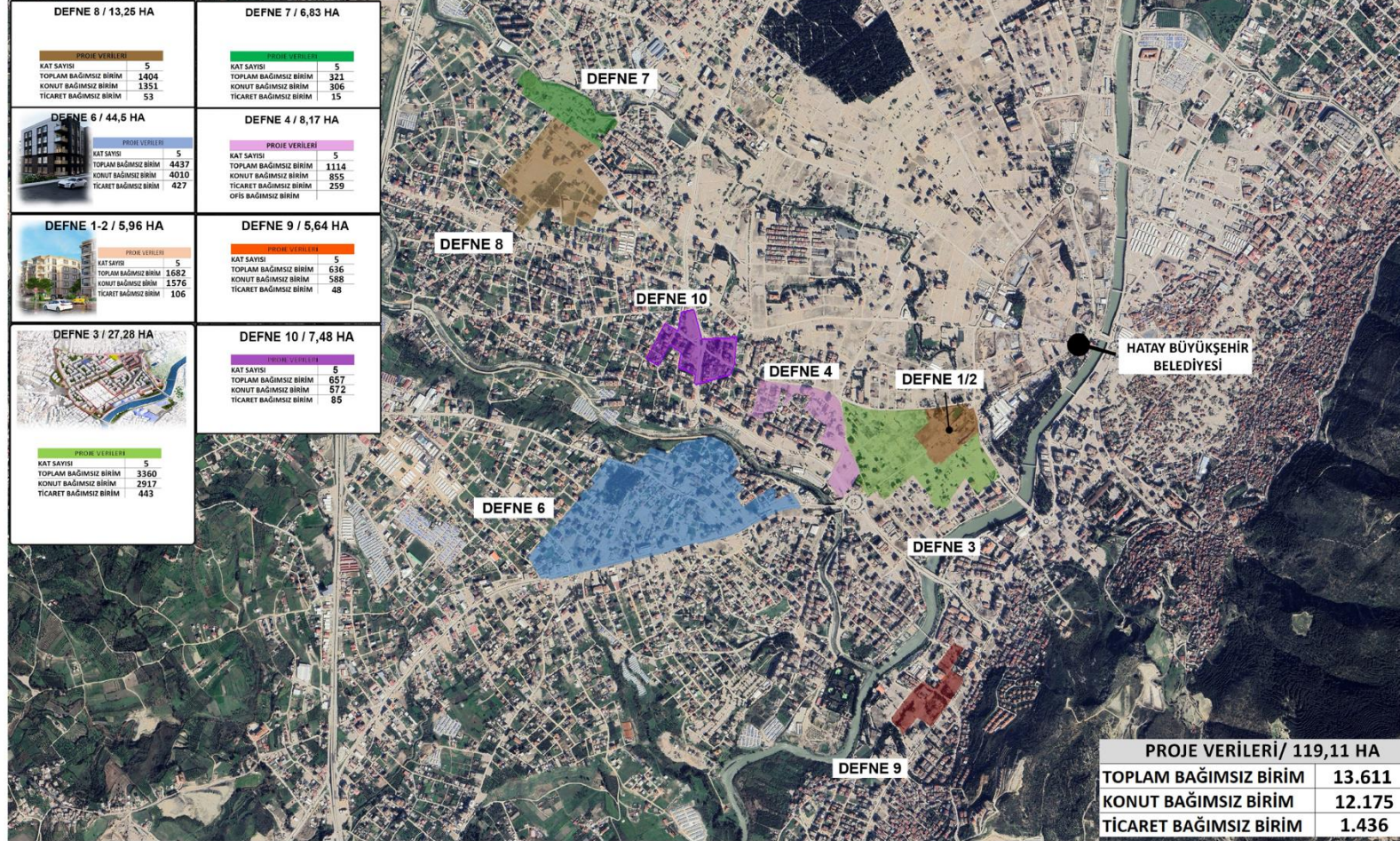
6 ŞUBAT DEPREM AFETİ PROJELERİ HATAY / ANTAKYA BÖLGE 2

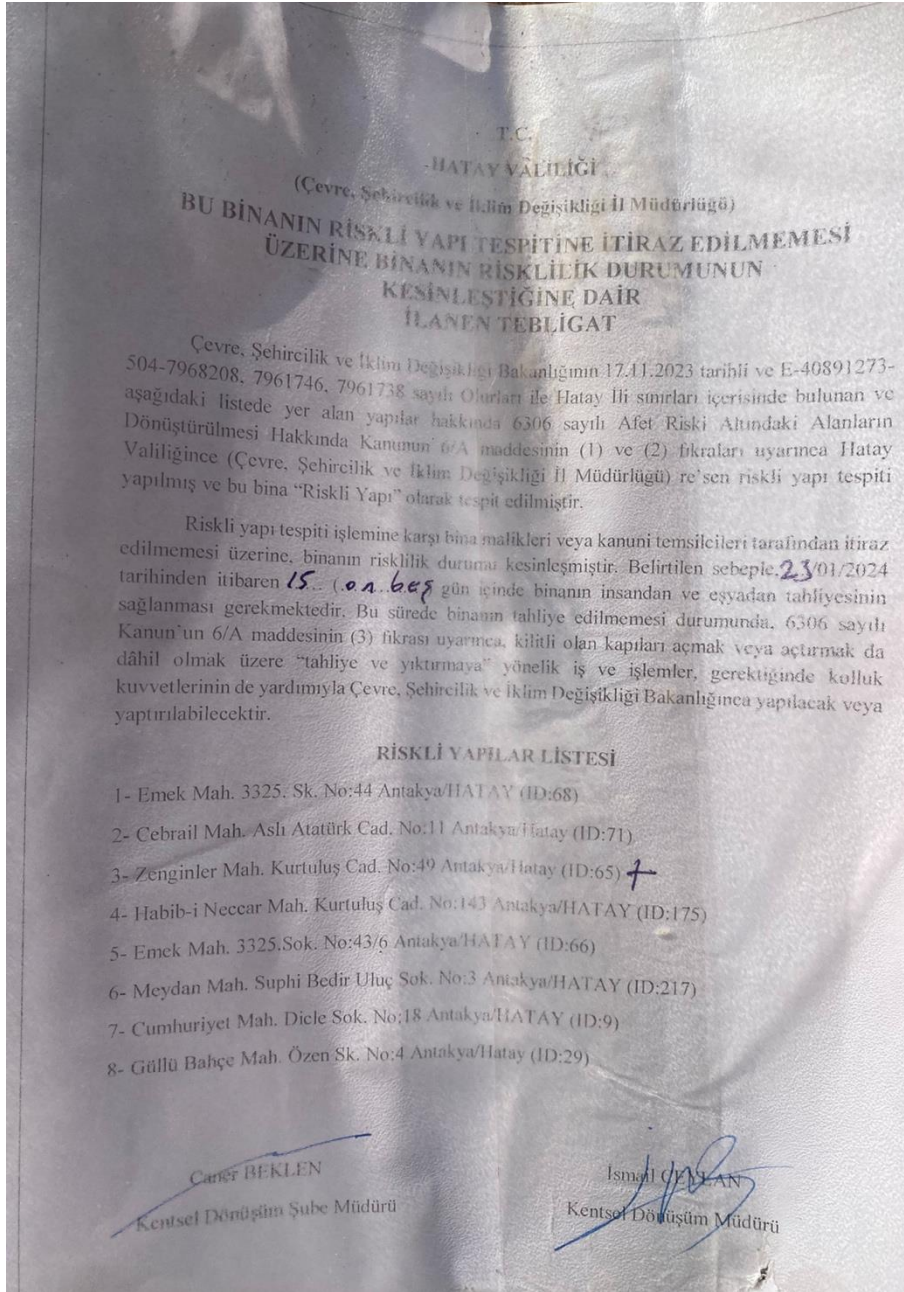
TOKİ tarafından inşa edilecek kalıcı konut alanları (Mayıs 2024'te duyuruldu)

6 ŞUBAT DEPREM AFETİ PROJELERİ HATAY / DEFNE

TOKİ tarafından inşa edilecek kalıcı konut alanları (Mayıs 2024'te duyuruldu)

«6306 sayılı yasanın 6A maddesi uyarınca binanızın 15 gün içinde insandan ve eşyadan tahliye edilmesi gerekmektedir.»

Çılğın, C., 2023, <https://birartibir.org/barinma-hakki-merkezin-tahkimi-korkunun-istismari/>

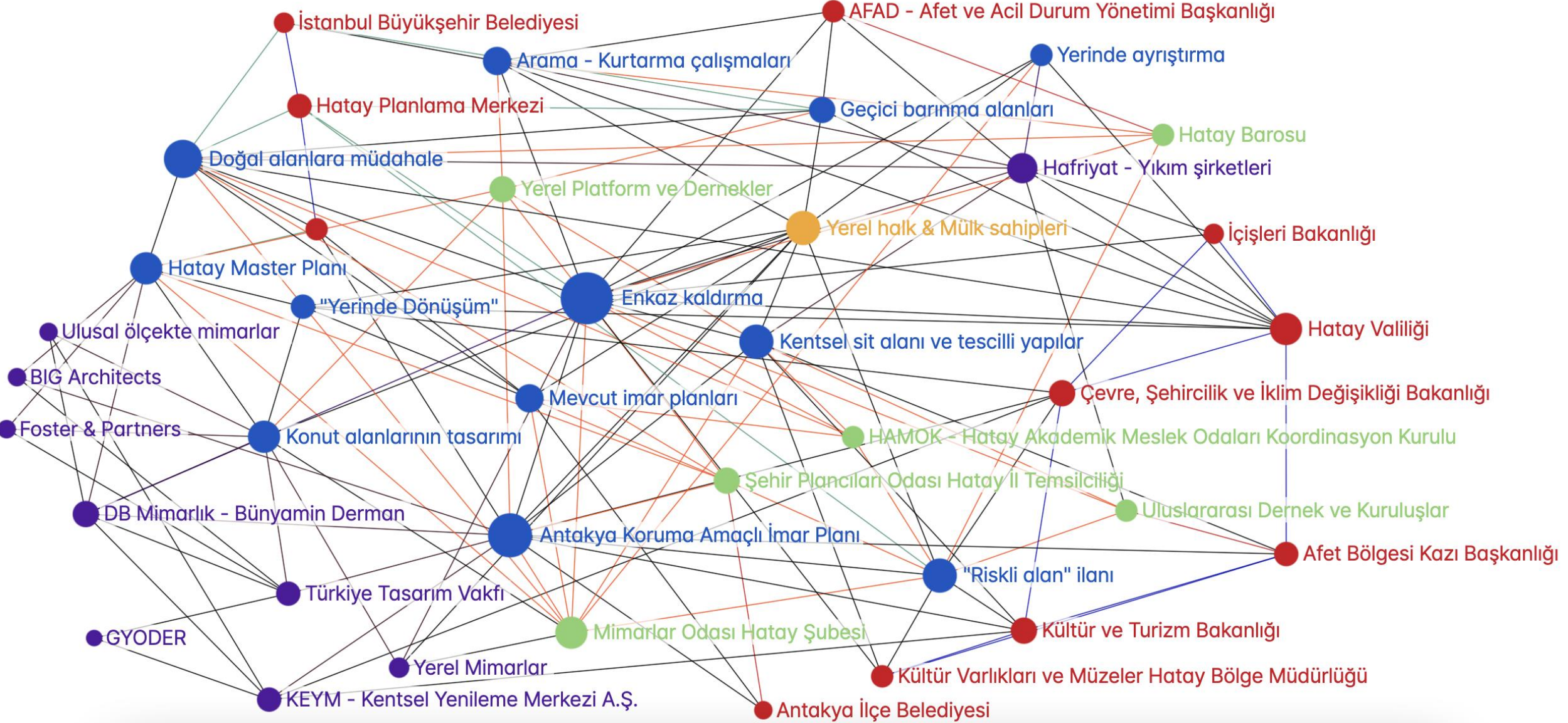

Su Sezer, 27 Ekim 2024, Antakya

Depremden Sonra
Kurumlar, Aktörler, Süreçler

Depremden Sonra | Kurumlar, Aktörler, Süreçler

Enkaz kaldırma: Moloz döküm sahaları =? Zeytinlikler

Zeytinlikler ve doğal alanlar
Halk sağlığı, asbest, silika?

Demet Parlar, Narlıca, 2023

Enkaz kaldırma: Moloz döküm sahaları =? Zeytinlikler

Zeytinlikler ve doğal alanlar
Halk sağlığı, asbest, silika?

Demet Parlar, Narlıca, 2023

Taş ocakları, beton santralleri, moloz taşıma

Halk sağlığı?

Antakya'da beton santralleri,
Burcu Özkaya Günaydın, Kasım, 2024

Antakya - Karlısu mahallesi
moloz döküm sahaları,
NTV, Kasım, 2024

Antakya'nın tarihi kent merkezi: öncesi | sonrası

Ortofotolar Kenan Kantarcı,
Antakyalı Harita Mühendisi

2018

Eylül 2023

Aralık 2023

Antakya'nın kültürel mirası: Depremden sonra

Mustafa Özçelik, 2023

Kenan Kantarcı, Eylül 2023

Tuğçe Tezer, 2023

Antakya

bugün
(Ocak 2026)

bir şehir

birçok sorun

birçok kurum

birçok aktör

birçok yasa

her şey hakkında belirsizlik

her konuda dağınıklık

yasadışı ve plansız inşaatlar

doğal alanların tahrip edilmesi

parçalı planlama

denetim eksikliği

Antakya

bugün
(Ocak 2026)

bir şehir

birçok sorun

birçok kurum

birçok aktör

birçok yasa

her şey hakkında belirsizlik

her konuda dağınıklık

yasadışı ve plansız inşaatlar

doğal alanların tahrip edilmesi

parçalı planlama

denetim eksikliği

hatırlatma:

Antakya'daki yıkımın başlıca sebepleri

Kurumlar arasında koordinasyon eksikliği

Bütünsel bir planlama yaklaşımının olmaması

Plansız ve parçalı kentleşme

Mühendislik hizmeti almamış yapıların "İmar Affı" ile yasal hale gelmesi

Gerekli önlemler alınmadan zayıf zemin üzerine inşaat yapılması

Deprem yönetmeliğine uygun olmayan yapılaşmalar, Yönetmeliğin yetersiz kaldığı durumlar: ivme, derinlik (yüzeye yakınlık)

Canlı fay hatları üzerinde yapılaşma

Yapı denetimi eksikliği?

Otuz beşinci ayda fotoğraflarla Antakya (Aralık 2025 - Ocak 2026)

ASİ NEHRİ

27 Aralık 2025
Tuğçe Tezer

ama aslında, "ıslah çalışması"
devam eden ve esasında
akmayan bir Asi Nehri

ıslah çalışmaları devam
ederken, suyun tekrar
yükseltilmesi, köprüye
branda asılması

26 Aralık 2025,
Burcu Özkaya Günaydın

yükseltilen "nehir
suyu" nun üzerine
"su sümbülü" ne benzer
bitkilerin atılması

26 Aralık 2025,
Burcu Özkaya Günaydın

Roma Köprüsü benzeri
köprü görselinin
altındaki suyun
maviye boyanması

27 Aralık 2025
Tuğçe Tezer

KEMALPAŞA CADDESİ

28 Aralık 2025, Alper Şener

KURTULUŞ CADDESİ

Habib-i Neccar Camii etrafında
arnavut kaldırımı ve yaya
kaldırımıyla "tamamlanmış
görünen" Kurtuluş Caddesi

Askeri Kışla yönünde ilerledikçe
giderek bozulan ve altyapı
çalışması sürmekte olan, çamur
içinde bir Kurtuluş Caddesi

28 Aralık 2025, Alper Şener

TARİHİ ANTAKYA SOKAKLARI

hangi enkaza ait olduğu bilinmeyen molozların
döküm sahasına dönüşmüş gibi görünen
“tarihi Antakya sokakları”

28 Aralık 2025, Tuğçe Tezer

SARAY CADDESİ

depremden bugüne (35 aydır) restore edilmeyi bekleyen
Ortodoks Kilisesi Vakfı'nın dükkanlarının durumu

28 Aralık 2025, Tuğçe Tezer

TARİHİ ANTAKYA SOKAKLARI VE SARAY CADDESİ

yayalaştırılmış ve tarihi bir cadde olan Saray Caddesi'nin, araç trafiğine açılmış mevcut hali

28 Aralık 2025, Tuğçe Tezer

TARİHİ ANTAKYA SOKAKLARI VE SARAY CADDESİ

hangi enkaza ait olduğu bilinmeyen molozların döküm sahasına dönüşmüş gibi görünen "tarihi Antakya sokakları"

her zaman döneminin ilerisinde bir altyapısı olan tarihi "arıklı yollar"ın yerini bıraktığı "altyapısız boşluk"

28 Aralık 2025, Tuğçe Tezer

TARİHİ ANTAKYA SOKAKLARI VE SARAY CADDESİ

deprem ve sonrasındaki yıkımlara rağmen, hala her köşesinden tarihin süprizlerini açığa çıkaran kadim Antakya kenti

28 Aralık 2025, Tuğçe Tezer

TARİHİ ANTAKYA SOKAKLARI VE SARAY CADDESİ

yayalaştırılmış ve tarihi bir cadde olan Saray Caddesi'nin, araç trafiğine açılmış mevcut hali

28 Aralık 2025, Tuğçe Tezer

YENİ ANTAKYA - BİSİKLET YOLLARI

önemli ziyaretler öncesinde, bir hafta
öncesine kadar araçların geçmekte zorlandığı
yolların kaldırımına yapılan "bisiklet yolu"

yağmurdan sonra
"bisiklet yolu"

27 Aralık 2025
Antakya Gazetesi

28 Aralık 2025
Antakya Gazetesi

YENİ ANTAKYA - TOKİ KONUTLARI

önemli ziyaretler öncesinde henüz tamamlanmamış
olduğu için üstü konut görünümü brandalarla
kapatılan "kalıcı konutlar"

28 Aralık 2025, Antakya Gazetesi

ANTAKYA - KONTEYNER ÇARŞI

Antakya'da kar yağınca yerle bir olan "konteyner çarşı"

1 Ocak 2026, İskenderun Körfez Gazetesi

SARAY CADDESİ

Antakya-Saray Caddesi'nde, on yıl kadar önce bir altyapı çalışması sırasında açığa çıkarılan Roma dönemi su kemeri kalıntıları, etrafında iş makineleriyle yıkılmış tescilli yapılardan geriye kalan "boşluk", bir de şimdi araç yolu olan kadim Saray Caddesi

28 Aralık 2025, Tuğçe Tezer

YENİ ANTAKYA - KONUT ALANLARI

ön yüzü

arka yüzü

27 Aralık 2025, Burcu Özkaya Günaydın

ANTAKYA - KONTEYNER YERLEŞKESİ

Antakya'da konteyner alanında çıkan yangında kullanılmaz hâle gelen, aralarında öğrencilerin eğitim gördüğü sınıfların da bulunduğu konteynerler

1 Ocak 2026, İskenderun Körfez Gazetesi

ANTAKYA'DA ELEKTRİK

Elektrik; ısınma, aydınlanma, beslenme ve sağlık için vazgeçilmez bir temel yaşam hakkıdır.

Hatay'da senelerdir sorunlar yaşanan elektrik temini, depremden sonra bir türlü düzene giremedi. Yeni yılın ilk günlerinde Hatay'ın birçok bölgesinden çok sayıda insan, kış soğukunda sürekli yapılan elektrik kesintilerinden, arızalardan şikayetçi.

3 Ocak 2026, Dünya Akın

DEPREMDEN SONRA ANTAKYA

son söz yerine;
"Yıkıldı yolunu gözleyen şehir."

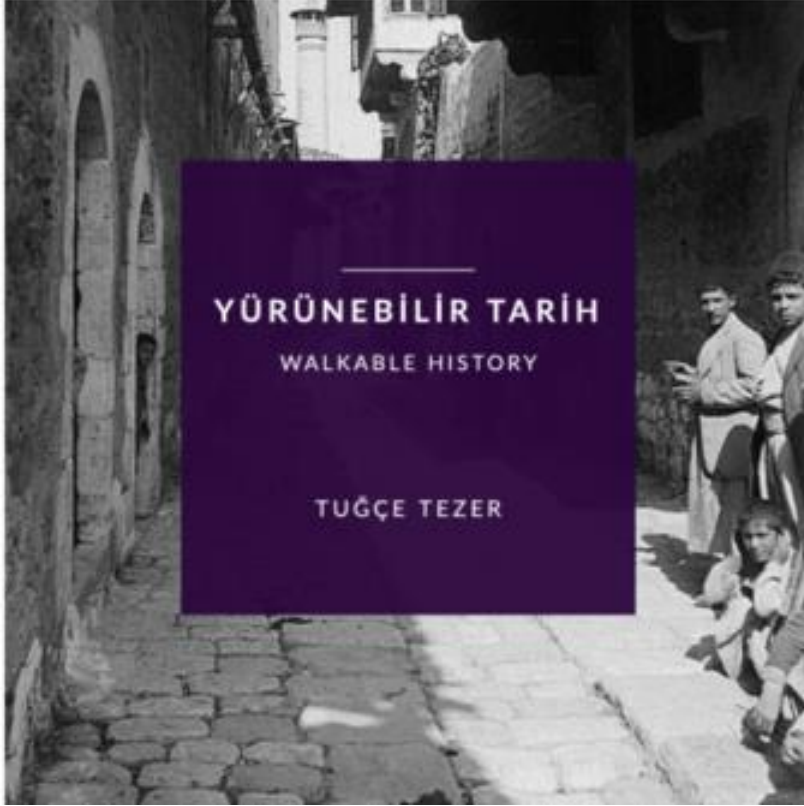

6 Şubat ve 20 Şubat'ta ne oldu?
Öncesinde ve sonrasında olmaması gereken neler oldu, olması gereken neler olmadı?

Depremi Unutmayalım, Unutturmayalım!

28 Aralık 2025, Tuğçe Tezer

Antakya Yürünebilir Tarih Turu

Antakya Atlası ve Günaydın Antakya

Antakya Atlası

tugcetezer

Kültür • Toplum

Takip Ediliyor

Günaydın Antakya

MuseBirds Media

Seyahat

Takip Ediliyor

Tuğçe Tezer Temmuz, 2023

Eğer Antakya'nın depremden sonra iyileşmesi için bir şey yapmak isterseniz, öncelikle gidip onu görebilirsiniz çünkü duyduğunuz, gördüğünüz gibi değil.

Sonra, bu hayatta ne yapmayı biliyorsanız, neye imkânınız varsa, destek olabilecek kimi tanıyorsanız ve ne yapmak istiyorsanız; emin olun, orada hepsine ihtiyaç var.

Dikkatiniz için teşekkür ederim.

Tuğçe Tezer, MSGSÜ
tugcetezer@gmail.com